

دنیای سبز

ماهنامه انجمن پسته ایران
سال دوم - مهرماه ۹۶ - شماره ۱۹

سبزوار - جنگل پسته وحشی - شهریور ۹۶

موتورباکhtar

شرکت دیزل موتور باکhtar

نماینده انحصاری فروش و خدمات پس از فروش محصولات کوبوتا ژاپن

تلفن: ۶۶۳۴۳۱۲۷-۶۶۳۴۳۱۲۳ نمابر: ۶۶۳۴۳۸۱۷ www.dieselmotorbakhtar.com

تراکتور

L 4508

45 hp

• چهار چرخ محرک (جفت دیفرانسیل) ، ضد آب

• کیفیت برتر و قابلیت اطمینان در عین سادگی

• بهره گیری از موتور ۴ سیلندر برای عملیات سنگین تر

• باک گازوییل بزرگتر

• فرمان هیدرولیک

• چند منظوره

• سبکتر از دیگر تراکتورهای هم قدرت

• درپوش و کاور های فلزی بدنه و موتور

• سرویس و نگهداری آسان

• یکسال گارانتی و ۱۰ سال خدمات پس از فروش

تراکتور

B 2420

24 hp

• چهار چرخ محرک (جفت دیفرانسیل) ، ضد آب

• توان کافی موتور ۳ سیلندر آب خنک با صدا و لرزش کم

• امکان مانور در فضاهای تنگ با عرض ۱/۱۰ متری

• قابلیت فرمانگیری مطلوب با شعاع دور زدن ۲ متری

• فرمان هیدرولیک و طراحی مدرن داشبورد

• قابلیت استفاده در کلیه باغات مرکبات ، پسته ، شالیزار و زعفران

• درپوش و کاور های فلزی بدنه و موتور

• هزینه کمتر سرویس و نگه داری آسان

• یکسال گارانتی و ۱۰ سال خدمات پس از فروش

طرح شراکتی امین پدیدار

با بیش از ۱۰ سال سابقه اجرا

راه حل مدیریت نوسانات قیمت پسته

باهداف

بالا بردن سرعت فرآوری
جلوگیری از ضرر و زیان اقتصادی باغداران و صادر کنندگان
اطمینان از فروش پسته و دریافت وجه آن
کاهش اضطراب ناشی از نوسانات بازار
افزایش امنیت نگهداری محصول

از شما دعوت می شود به ۲۵۰ باغداری پیوندید که هم اکنون در این طرح مشارکت دارند

رفسنجان، خیابان مطهری، نبش مطهری ۵۲

همراه: ۰۹۱۳ ۱۹۱۲۱۲۱

فکس: ۰۳۴ ۳۴۳۲۲۲۸۶

تلفن: ۰۳۴ ۳۴۳۲۰۵۶۰

website: www.aplgp.com

email: a.alizadeh@aplgp.com

شرکت کشت و صنعت پیوند خاوران
PeyvandeKhavaran Agro Industry Co.

PeyvandeKhavaran Agro Industry Co.

- بزرگترین باغدار
- پسته در خراسان جنوبی
- ۵۰۰ هکتار موجود
- طرح توسعه ۸۰۰
- هکتار نهایی

- بکارگیری
- تکنولوژی روز در
- احداث و سامانه های
- آبیاری

- تولید کننده نهال
- پسته دارای
- تاییدیه از وزارت
- جهاد کشاورزی

- ارائه دهنده برتر
- خدمات فنی و
- مهندسی در بخش
- کشاورزی

☎ (+9856) 32254450

Emam Reza Vegetative Products
Complex, Corner of Agriculture
College, Km5 Kerman Rd.,
Birjand, Iran

☎ (+9856) 32254355

✉ Post box: 97175 - 368

www.pkhco.ir

خراسان جنوبی، بیرجند، کیلومتر ۵
جاده بیرجند-کرمان، جنب دانشکده
کشاورزی، مجتمع تولیدات گیاهی
امام رضا (ع)

www.pkhco.ir

☎ (+96) 32254450

☎ (+96) 32254355

✉ صندوق پستی: ۳۶۸ - ۹۷۱۷۵

S.N.P.CO

SIRJAN **NAVID** PISTACHIO Co.

شرکت بازرگانی نوید پسته سیرجان

Tel: +98 344 220 5800 +98 344 220 5801

Fax: +98 344 220 5620

KLANDAN

صرافى خندان

شیراز۔ معالی اباد۔ پاساژ کاتیگا۔ طبقہ اول۔ واحد ۲۰۵
شرکت تضامنی خندان و شرکاء
تلفن: ۰۹۱۹۷۱۱۸۲۷۵

انجمن پسته ایران:

تلفن: ۰۳۴-۳۲۴۷۵۷۴۹

نمابر: ۰۳۴-۳۲۴۷۵۴۸۹

نشانی: کرمان - بلوار جمهوری اسلامی - خیابان شهید
لاری نجفی (۲۰ متری نادر) - کوچه شماره ۲ - پلاک ۱۲

سایت: www.iranpistachio.org
پست الکترونیکی: info@iranpistachio.org

ماهنامه ی دنیای پسته
صاحب امتیاز: انجمن پسته ایران
مدیرمسئول: حمید فیضی
سردبیر: ابوالفضل زارع نظری
صفحه آرا: نرگس بامری
چاپ: کارمانیا
لیتوگرافی: کتیبه

انجمن پسته ایران در قبال صحت و سقم ادعاهای
مطرح شده در آگهی ها، هیچگونه مسئولیتی ندارد.
استفاده از مطالب با ذکر مأخذ مجاز است.

سال دوم - مهرماه ۱۳۹۶
شماره ۱۹

فهرست

- ۸ * درخشش طلای سبز در سرزمین آفتاب
- ۹ * پیوند علم و تجربه
- ۱۱ * رونق ضبط به شرط آمین بودن ضباط
- ۱۳ * باغ های پسته فیض آباد به دلم نشست
- ۱۴ * شیوه آبیاری نوین در خراسان جواب نداده!
- ۱۵ * پول بگذارید کف دست کشاورز!
- ۱۷ * شناسایی و نمونه برداری خاک
- ۱۹ * محلولپاشی پس از برداشت
- ۲۱ * مبارزه با پسیل پس از برداشت
- ۲۳ * تصمیمات قیمتی شرکت واندرفول
- ۲۸ * کاهش ضرایب مالیاتی
- ۳۰ * آشتی ملی راهکار برون رفت از بحران آب
- ۳۳ * طرح تعادل بخشی و آینده منابع آب

درخشی طلای سبز در سرزمین آفتاب

ابوالفضل زارع نظری

باغ های پسته مصیب لطفی عضو هیأت امنا انجمن و شرکت در نشست مشترک اعضا در منزل وی اختصاص داشت. عصر روز دوم، اعضای انجمن از جنگل های پسته وحشی سبزوار بازدید کردند و با فعالین صنعت پسته مقیم در این منطقه در زمینه بازار و باغداری پسته به بحث و تبادل نظر پرداختند. گزیده ای از کلیه بازدیدها و نشست ها در همین شماره منعکس شده است.

شایان ذکر است تعدادی از اعضای گروه که از کرمان عازم مناطق پسته خیز استان خراسان بودند، در شهرستان های گناباد و بیدخت با میزبانی گرم و صمیمانه تعدادی از اعضای انجمن مقیم در آنجا روبرو شدند. جلسه ای نیز با حضور محمد هاشمی از باغداران گناباد و عضو انجمن پسته ایران و سایر فعالان صنعت پسته منعقد شد. این جلسه به بحث پیرامون خرده مالکی، کاهش کیفیت آب و هدر رفتن آب قنات های این منطقه اختصاص داشت. همچنین تور اعضای انجمن با همراهی سهراب احسان، از دوستداران انجمن، از قنات قصبه گناباد بازدید کردند.

خدمات به نام خرید-ضبط، جهت ارسال پاسخ مناسب به تقاضای بازار؛ علاقمندی به حفظ سرمایه کهن جنگل های طبیعی پسته به عنوان اسناد حی و حاضر قدمت پسته ایران؛ همه و همه موید آن هستند که خراسانی ها بسیار هوشمندانه و منطقی با صنعت پسته برخورد می کنند و می توانند با همت خود، پرچم آن را بالا نگه دارند.

به منظور آشنایی بیشتر، جمعی هفده نفره از اعضای باغدار و تاجر انجمن پسته با هماهنگی دبیرخانه و بر اساس برنامه از پیش تعیین شده، در روزهای دوازده و سیزده شهریورماه از مکان های مختلفی در خراسان بازدید به عمل آوردند. شایان ذکر است محمدعلی انجم شعاع از اعضا هیأت امنا انجمن پسته ایران و به عنوان مدیر برگزاری این تور و دو تن از کادر دبیرخانه، اعضای انجمن را همراهی می کردند.

در روز اول از باغ های پسته غلامرضا ذوالفقاری واقع در منطقه شمس آباد، مراکز خرید و فروش پسته تر در فیض آباد و ضبط پسته امین زاده در قائن بازدید شد. نوبت صبح روز دوم سفر به بازدید از

سه دوره بازدید و حضور اعضای انجمن پسته ایران، تشکیل چندین جلسه هیأت مدیره، برگزاری یک دوره آموزشی جامع پسته کشور و حضور دبیرکل و کادر انجمن به دفعات در مناطق پسته خیز خراسان، نشان از نقش غیرقابل انکار این خطه در صنعت پسته کشور دارد. از دیرباز نیز مردمان سرزمین آفتاب، سهم بسزایی در الگو پروری داشته اند، چنان که در جای جای ادب پارسی آثار خیام، عطار و ابوسعید ابوالخیر به چشم می خورد؛ الگوهایی خودساخته در خردورزی و فرهنگ. اینبار اما الگوهایی مربوط به صنعت پسته شکل گرفته است که پرداختن به آنها می تواند چراغ ایده را در ذهن فعالین این صنعت در سایر نقاط پسته خیز کشور روشن کند.

از وجوه تمایز صنعت پسته در خراسان و خصوصیات منحصر بفرد آن می توان به موارد زیادی اشاره نمود. وجود باغ هایی با درختان عظیم الجثه و میزان باردهی حیرت انگیز که به شیوه استاندارد احداث شده اند؛ برپایی بازاری گسترده به نام تر فروشی پسته؛ پایه ریزی سبکی جدید در

بازدید اعضای تورباغی خراسان از باغ های غلامرضا ذوالفقاری، عضو پیوسته انجمن:

پیوند علم و تجربه

نزدیکتر می شوند، انس به ۲۶ و با پایین تر گرایش پیدا می کند.

طبق گفته های وی، در فیض آباد دو نوع پسته بادامی با رنگ پوست رویی قرمز و سفید وجود دارد. ذوالفقاری بر این باور است که نوع پایه باید از نوع پسته بادامی با پوست قرمز باشد، چرا که انتخاب رقم اکبری به عنوان پایه علی رغم داشتن رشد خوب، نیاز به قیم دارد. در خصوص پیوندزنی، ذوالفقاری افزود: سال سوم و چهارم کار پیوندزنی شروع می شود؛ ۹۰ درصد نهال ها در سال سوم و ۱۰ درصد در سال چهارم پیوند زده می شوند. در سال چهارم، سه پیوند نگه داشته می شود؛ در سال پنجم، دو پیوند و در سال هفتم با حذف یک پیوند، درخت تک پایه شکل می گیرد.

در خصوص میزان باردهی درختان، ذوالفقاری اظهار کرد: این باغ به طور متوسط ۳۲ تن در هکتار محصول می دهد و هر درخت بیش از ۱۰۰ کیلوگرم پسته تر دارد.

این باغدار موفق ضمن اشاره به اهمیت عملیات خاکورزی، عنوان کرد: هر چند سال یک مرتبه، خاک بین دو ردیف درختان را به عرض ۱۲۰ و عمق ۷۰ سانتی متر توسط بیل مکانیکی برگردان می کنیم.

وی خاطرنشان کرد: کودهای آلی مورد استفاده در این باغ از نوع گوسفندی، گاو و مرغی هستند و ما کود گوسفند را بیشتر می پسندیم و هر سه سال یک بار ۷۰ تن کود حیوانی در هر هکتار اضافه می کنیم. کودهای حیوانی را به ضخامتی دپو می کنیم که پایین آن ها نسوزد و پس از یک ماه و انجام عملیات فراوری و غنی کردن کود، عملیات انتقال آن به باغ را انجام می دهیم.

غلامرضا ذوالفقاری با شکایت از اثرگذاری سموم در مبارزه با پسپیل پسته، تصریح کرد: نمی دانیم کدام سم خوب است و کدام نیست، به همین دلیل امسال خیلی از سم استفاده نکردیم و تنها با آب و صابون کنترل کردیم. امسال در فروردین، اردیبهشت و شهریور سم پاشی را انجام دادیم و مجموعاً سه بار سم پاشیدیم.

وی در زمینه رعایت ملاحظات فنی حین سم پاشی گفت: ما طی روز اصلاً

غلامرضا ذوالفقاری در ابتدا با نشان دادن چند رقم پسته کشیده، گفت: انس این رقم که به احمدآقایی معروف است از ۲۶ به بالا است. سالی هایی که پسته کم است، انس آن گاهی به ۲۵ هم رسیده، اما هیچ وقت بیشتر از ۳۰ نشده است. ذوالفقاری که با ریزینی زیاد همه ارقام را بررسی می کند، در خصوص رقم کشیده موجود در باغش گفت: این رقم کشیده از نوع نوک تیز تا نوعی که نوک آن گرد است را شامل می شود. آن هایی که نوک تیز هستند، انس شان به ۲۹ و ۳۰ می رسد و هرچه به رقم احمدآقایی

اعضای انجمن پسته ایران که در تور باغی خراسان شرکت کرده بودند در روز اول بازدید با نحوه باغداری غلامرضا ذوالفقاری، عضو پیوسته این انجمن، به عنوان یکی از افراد مجرب در این حوزه آشنا شدند. ذوالفقاری با روی گشاده تلاش داشت آنچه در باغبانی پسته موجب موفقیتش شده است را بازگو کند. وی در قطعات مختلف این باغ که شامل درختان بزرگی با رعایت فاصله زیاد بین و روی ردیف ها بودند، توضیحاتی در خصوص ارقام، کوددهی، مبارزه با آفات و آبیاری درختان پسته ارائه نمود که در ادامه آورده شده است.

ذوالفقاری در خصوص هرس درختان تشریح کرد: عمدتاً هرس ما شدید نیست و هشت سالی یک مرتبه هرس شدید داریم و یکبار هم سربرداری می کنیم. در طی ۱۶ سال شاخه های خشک را می زنیم و به نوعی سر تاج را برمی داریم که درخت ها پایین بیایند.

وی در مورد آبیاری باغش گفت: مدار آبیاری در هر ۳۰ روز یک مرتبه است و شاخص شوری آن سه هزار است. از روش غرقابی استفاده می کنیم؛ اما سطح وسط ردیف ها که با نور خورشید در تماس است را کم می کنیم و عمق آن را افزایش می دهیم. در هر نوبت آبیاری هر درخت را دو هزار لیتر آب می دهیم. باید چهار ماه در سال خاموشی داشته باشیم؛ بنابراین میزان برداشت ما طی هشت ماه صورت می گیرد، اگر بیشتر از پروانه مصرف کنیم موتورپمپ به طور اتوماتیک قطع می شود.

صورت عدم تأمین نیاز سرمایی درختان استفاده نمود.

در خصوص زمان تصمیم گیری مبارزه با آفات و تأمین نیاز سرمایی با استفاده از این دستگاه، هادی ساربان کارشناس مدیریت آفات سازمان جهاد کشاورزی، توضیح داد: برق این دستگاه توسط صفحه خورشیدی تأمین می شود و این قابلیت را دارد که داده ها را به تلفن همراه مدیر باغ ارسال نماید. برای مبارزه با پروانه چوبخوار پسته می توان چهار روز پس از تأمین ۲۳۸ ساعت درجه حرارت بیش از یازده درجه سانتی گراد اقدام به سمپاشی نمود.

وی در توضیح این دستگاه افزود: از این دستگاه برای تعیین ساعات نیاز سرمایی نیز می توان استفاده کرد. سال گذشته نیاز سرمایی اکثر ارقام به جز اکبری تأمین شده بود و ما توصیه کردیم که اکبری را روغن پاشی کنند.

سمپاشی نداریم و از ساعت ده شب و زمان هایی که باد نوزد این کار را آغاز می کنیم و تا یک ساعت قبل از طلوع خورشید ادامه می دهیم.

ذوالفقاری معتقد است عملیات بهداشت باغی در زمستان و یخ آب زمستانه می تواند در کاهش جمعیت پسیل در باغ نقش بسزایی داشته باشد، وی در این زمینه مطرح نمود: ما با استفاده از شن کش خاک پای درختان را به وسط ردیف می کشیم و در دی ماه با کمک یخ آب سعی می کنیم آفت پسیل را از بین ببریم.

یکی از نقاط قوت مدیریت آفات توسط ذوالفقاری در مبارزه با آفت چوبخوار پسته، استفاده از دستگاه ثبت و جمع آوری داده های هواشناسی (دیتا لاگر) جهت تعیین زمان اوج پرواز این آفت است. همچنین از این دستگاه می توان در تصمیم گیری برای استفاده از روغن های معدنی در

رونق ضبط به شرط آمین بودن ضباط

کریم امین زاده

عضو هیأت امنای انجمن پسته ایران

شود؛ در ادامه، پس از ضبط و فروش محصول، بهای پسته باغدار در کمترین زمان ممکن و طی ۳ قسط پرداخت می شود. قسط اول نقداً، قسط دوم به فاصله زمانی ۲۰ روز و قسط آخر پس از ۴۰ روز به طور کامل تسویه می گردد. هدف ما این است که هم کشاورز راضی باشد و هم برای ما سود داشته باشد. البته نحوه پرداخت در سال های گذشته ۵۰ درصد نقد و ۵۰ درصد طی چک یک ماه بوده است. در محل ضبط یک بجه بانک نیز وجود دارد که با ما همکاری کرده تا کشاورزان در خصوص کارهای بانکی راحت تر باشند.

کشاورزان این منطقه ترجیح می دهند خود را درگیر فروش پسته های پوک، زیرچرخی، نخود و روآبی نکنند، چون به تجربه دیده اند که سود چندانی برایشان ندارد.

این سبک کار در خراسان مورد استقبال زیاد قرار گرفته به طوری که برخی

می کنیم که امسال حدود ۶ هزار تن پسته تر را خریداری کنیم. خرید روزانه از کیلویی ۲۰۰ تا ۳۰۰ تومان در سال های اول تأسیس این مجموعه شروع شده و اکنون به کیلویی ۷ تا ۸ هزار و ۵۰۰ تومان رسیده است که این قیمت خرید به قیمت سالانه پسته در بازار بستگی دارد. مراجعه به این مجموعه از تمامی نقاط استان خراسان جنوبی و حتی سایر شهرستان های مجاور بدون محدودیت مسافت وجود دارد و اوج کار این واحد از ۱۵ شهریورماه تا اول مهرماه است. اساس کار در این ضبط بر اخلاق و احترام به مشتری و اطمینان پایه ریزی شده است. در ابتدای شکل گیری این سبک جلب اطمینان افراد کار سختی بود، اما با گذشت زمان میزان اعتماد افزایش یافت. بصورت امانی و کارمزدی ضبط پسته را انجام نمی دهیم؛ بلکه پسته ی باغدار در بدو ورود به ضبط وزن می شود و سپس از طریق نمونه برداری قیمت گذاری می

به گفته ی برخی از دست اندرکاران صنعت پسته، سبک خرید پسته و سپس ضبط و فروش آن در مدت زمان کوتاه توسط ضباطان می تواند نتایج مثبتی از قبیل: باکیفیت ضبط شدن پسته، کاهش هزینه ها و پاسخ در زمان مناسب به تقاضای بازار را در پی داشته باشد. البته کار ساده ای نیست؛ اعتماد باغداران به ضباط را می طلبد. اما کریم امین زاده عضو هیأت امنای انجمن پسته ایران این سبک را در خراسان پایه گذاری نموده است که می تواند الگوی سایر نقاط پسته خیز باشد. در ادامه سخنان امین زاده جهت آشنا شدن اعضای انجمن پسته با این سبک را در سفر به شهرستان قائن می خوانید.

ضبط پسته را از سال ۱۳۷۶ به طور رسمی و با ظرفیت ۱۰۰ تن در سال آغاز کردیم. در سال ۱۳۸۰ ظرفیت ضبط را به ۵۰۰ تن پسته تر رساندیم و در سال ۱۳۹۴ بیش از ۴ هزار و ۵۰۰ تن پسته تر را خریداری و ضبط نمودیم. برآورد

این مسئله را قبول کرده اند که هر روز نمونه گیری انجام نشود. مشتری های دیگر که ناشناس و جدید هستند پس از باسکول شدن بار، قیمت را با ده درصد پوکی با آنان اعلام می کنیم. سپس به کشاورز گفته می شود از هر کجای بارش که تمایل دارد نمونه برداری کند و نتیجه را به ما اعلام نماید و طی مدت نمونه گیری فقط دو مهندس از طرف ما بر حسن انجام کار آنها نظارت دارند.

بطور معمول از هر ۳ کیلو و ۳۰۰ گرم پسته تر یک کیلو پسته خشک به دست می آید، ولی بسته به سال این مقدار می تواند متفاوت باشد. به نظر می رسد اسال، میزان پوکی بیشتر باشد.

قابل ملاحظه ای می شود و کار انبارداری آن سخت است و هم اینکه فروش مداوم ریسک نزول قیمت را کاهش می دهد. به این ترتیب طبق تقاضای بازار پیش می رویم و با صادرکنندگانی که حجم زیادی از پسته را صادر می کنند در ارتباط هستیم تا بتوانیم پول کشاورز را به موقع پرداخت نماییم. به طور مستقیم صادرات انجام نمی دهیم و به این نتیجه رسیدیم که اگر تنها کار ضبط پسته را انجام دهیم به مراتب موفق تر خواهیم بود.

در واحد ضبط امین زاده چند نوع مشتری وجود دارد. یکی مشتری های خودمانی که در جریان کار قرار دارند و

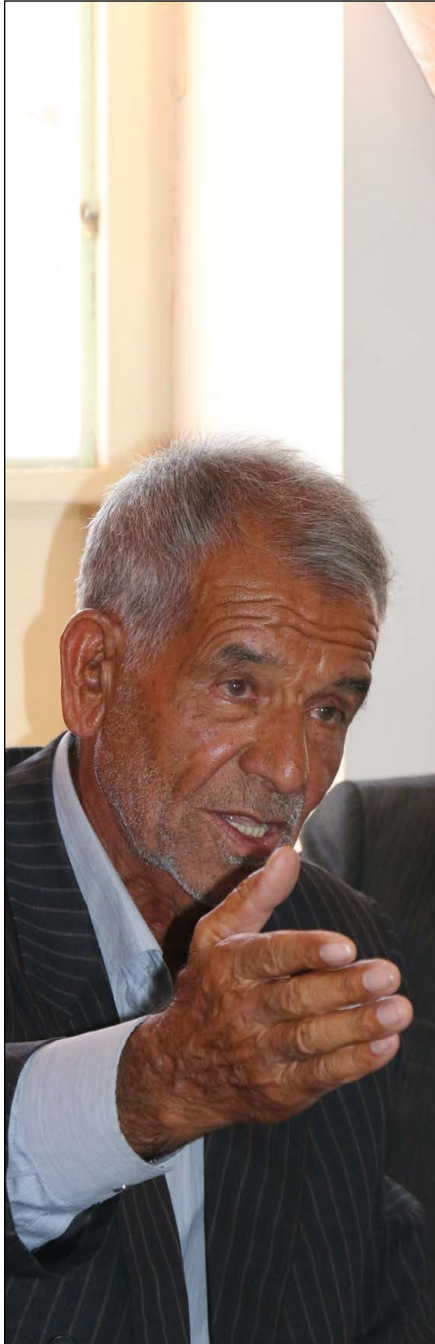
اوقات جوابگوی مشتریان نیستیم. از آنجایی که شروع ضبط پسته در اینجا با این سبک بوده است، باغداران به سمت توسعه ضبط های خانگی نرفته اند. در سال هایی که قیمت پسته افزایش یافت عده ای از باغداران دستگاه های ضبط پسته خانگی خریداری کردند، اما نتوانستند در این کار موفق باشند و مجدداً به ضبط ما روی آوردند.

یکی از دغدغه‌های ما عدم ثبات بازار پسته و تغییر قیمت‌ها است. طبق تجربه سعی می‌کنیم پسته را بلافاصله بفروشیم و در انبار نگهداری نکنیم؛ هم به دلیل اینکه روزی ۱۰۰ تا ۱۵۰ تن پسته ضبط می‌کنیم که پس از ۵ روز رقم

خاطرات مصیب لطفی کشاورز کهنه کار نیشابوری:

باغ های پسته فیض آباد به دلم نشست

در این منطقه نیز نظرش را جلب نمی کند. در آن زمان به پیشنهاد یکی از دوستانش از شهرستان مه ولات و باغ های منطقه فیض آباد بازدید کرده و پس از چند نوبت بازدید با آقای اکبر نام آور از نام آوران پسته خراسان آشنا می شود و بالاخره از بین مناطقی که لطفی به آنجا سفر کرده بود، پسته کاری های فیض آباد به دلش می نشیند و اذعان می کند که این نحوه ی باغریزی می تواند پردرآمد باشد.

به گفته مصیب لطفی، درختان باغش در سال ۱۳۷۲ پیوند می خورند، اما پس از ده سال متوجه می شود که حاصل دسترنجش به دلیل بی تجربه بودن پیوندن ها شامل ارقام مختلف و کم بارده هستند که مطلوب و مدنظرش نیست. وی در آن زمان پس از مشاهده این وضعیت شروع به بریدن درختان و تغییر پیوند آنها می کند. با وجود اینکه در این تصمیم با مخالفت های زیادی روبرو می شود، اما به اصلاح درختان اصرار می ورزد. هم اکنون این باغ شامل ارقام سفید پسته و اکبری است. طبق اظهارات لطفی، سفید پسته تناژ بیشتر ولی قیمت کمتری دارد، در حالی که اکبری تناژ کمتر، اما قیمتش بیشتر است.

لطفی با حذف برخی از درختان، سعی به تغییر فاصله درختان به ۶ یا ۷ متر داشته، به طوری که در هر هکتار باغ تنها ۴۵۰ اصله درخت وجود دارد. تعداد درختان نر در این باغ در هر هکتار، حدود ۳۰ اصله است. طبق پیش بینی وی انتظار می رود در سال ۱۴۰۰ حدود ۶۰۰ تن پسته ی تر از ۳۰ هکتار باغ برداشت شود.

وی سالانه حدود هزار تن کود آلی به خاک این باغ اضافه می کند. همچنین خاک اره نجاری، شاخ و برگ درختان، کاه و کلش و سایر بقایای گیاهی جزو مواد آلی هستند که به خاک اضافه و کولتیواتور زده می شوند. طبق گفته های لطفی در قسمت هایی از باغ که گچ استفاده شده، میزان عملکرد سه برابر نسبت به قسمت های دیگر افزایش داشته است. به نظر وی افزودن گچ تأثیر

نمایندگان انجمن پسته ایران در آذر ماه ۱۳۹۵ به برخی از مناطق پسته خیز استان خراسان سفر کردند. در این سفر باغداران عضو انجمن در خراسان اشتیاق زیادی به تعامل بیشتر با سایر اعضای انجمن از خود نشان دادند و در همان سفر قول بازدید دوباره از باغ هایشان در فصل برداشت را گرفتند. بنابراین دبیرخانه انجمن تصمیم گرفت تور بازدید از باغ ها و یک واحد ضبط پسته در استان خراسان را در شهریورماه سال جاری در برنامه کاری خود بگنجانند. یکی از میزبانان در خراسان، مصیب لطفی، عضو هیأت امنای انجمن پسته ایران بود. در خانه باغ وی در شمسیه نیشابور، مجلسی با حضور تعداد قابل ملاحظه ای از کارشناسان و مسئولین جهاد کشاورزی، باغداران و اعضای انجمن فراهم شد و حاضرین با جزئیات پسته این خطه آشنا شدند. در ادامه سرگذشت خواندنی پسته کاری لطفی آورده شده است.

لطفی از گذشته یکی از کشاورزان پیشرو در شهرستان نیشابور بوده است؛ به طوری که همیشه تلاش داشته یک پله از سایر کشاورزان جلوتر حرکت کند. به گفته وی، زمانی که سایر کشاورزان اقدام به کشت ذرت و چغندر می کردند، پیشنهاد این بود که دنبال کشت محصولی برویم که نسبت به کم آبی مقاوم باشد؛ چون به هر حال دچار بحران آب خواهیم شد. به همین دلیل به فکر احداث باغ پسته می افتد و به منظور آشنایی با پسته، ده روز در استان کرمان ساکن می شود و طی این مدت از مناطق پسته خیز استان کرمان از جمله رفسنجان، سیرجان، کرمان، زرنند و راور بازدید می کند. سوالی که در استان کرمان به ذهن لطفی خطور می کند این است که چرا در این استان در اکثر باغ ها، تراکم درختان زیاد است و در هر هکتار حدود ۱۵۰۰ درخت کشت شده است. وی اعتقادی به کشت متراکم ندارد و این سبک باغریزی در استان کرمان را نمی پسندد.

در این راستا به استان سمنان و شهرستان دامغان سفر می کند و چند روزی هم در آنجا اقامت می گیرند، اما نحوه باغداری

مثبتی بر روند باردهی درختان داشته است.

شیوه آبیاری در این باغ غرقابی است و نوبت های آبیاری عبارتند از: پس از برداشت در آبان ماه، ۱۵ اسفند، نیمه اول اردیبهشت، نیمه اول خرداد و پس از آن با فاصله زمانی ۲۰ روز یکبار است. در تیر و مرداد ماه با دور ۱۵ روز یکبار آبیاری انجام می شود.

در نشست مشترک اعضای انجمن پسته و کارشناسان جهاد کشاورزی نیشابور مطرح شد:

شیوه آبیاری نوین در خراسان جواب نداده!

کرد: این دیدگاه که اجرای سیستم آبیاری قطره ای بر عملکرد درختان مسن تأثیر منفی دارد، صادق نیست. در مناطقی از استان کرمان درختانی با سنین بالا وجود دارد که به سبک قطره ای آبیاری می شوند و دارای عملکرد بالای ۵-۶ تن پسته خشک در هکتار هستند. وی علت رواج دید منفی نسبت به اجرای سیستم آبیاری قطره ای در کرمان را عدم آشنایی مهندسان طراح سیستم آبیاری در بدو بکارگیری این روش آبیاری ذکر کرد و افزود: در سال های ابتدایی اجرای این طرح، قطره چکان ها هم از کیفیت خوبی برخوردار نبودند؛ بنابراین چندان مورد استقبال باغداران قرار نگرفت و سبب عدم اطمینان باغداران به این طرح شد. انجم شعاع معتقد است این اتفاق در استان خراسان هم روی داده و باعث عدم اطمینان به اجرای اینگونه طرح ها شده است. در این زمینه انجم شعاع پیشنهاد داد گروهی از خراسان از چندین باغ در استان کرمان با سنین مختلف که سیستم آبیاری قطره ای در آنها اجرا شده بازدید کنند.

موجود باشد، در حالی که تجارت چاه و ملک باعث شده سطح زیر کشت افزایش غیرمنطقی پیدا کند. مدیر ترویج و آموزش کشاورزی شهرستان نیشابور با ابراز نگرانی از عدم استقبال باغداران خراسانی در توسعه ی برخی از روش های آبیاری های نوین، تصریح کرد: این دیدگاه در استان خراسان وجود دارد که سیستم آبیاری قطره ای برای درختان مسن مفید نخواهد بود. حتی کارشناسان بر این باورند که شیوه های آبیاری نوین از جمله بالبر و قطره ای جواب نداده و فقط سیستم آبیاری کم فشار و زیر سطحی برای درختان مثمر مناسب هستند. وی با اشاره به پتانسیل مصرف تازه خوری پسته در خارج از کشور عنوان کرد: فروش پسته تازه خراسان خیلی خوب بوده است، بنابراین اگر بتوانیم مصرف تازه خوری را در خارج از کشور رواج دهیم، می تواند یک برگ برنده در افزایش مصرف باشد. محمدعلی انجم شعاع مدیر اجرایی تور خراسان در پاسخ به اظهارات قدسی در خصوص آبیاری های نوین تصریح

در باغ مصیب لطفی واقع در روستای شمسیه نیشابور، مدیران و کارشناسان جهاد کشاورزی هم حضور داشتند. قدسی مدیر ترویج و آموزش کشاورزی شهرستان نیشابور در جلسه ای که منعقد شده بود، تراکم زیاد درختان در واحد سطح در برخی از مناطق پسته کاری استان کرمان را مهمترین عیب باغریزی ذکر کرد و افزود: بهتر است این شیوه ی کشت در این مناطق تغییر کند. وی خاطرنشان کرد: برگزاری تورها و تبادل اطلاعات بین کشاورزان مناطق مختلف اقدام مفید و تأثیرگذاری است که سبب می شود در مناطق جدید تجربیات تلخ گذشته تکرار نشوند.

قدسی اظهار کرد: در شهرستان رفسنجان اعتقاد بر این است هر چه تعداد درختان بیشتر باشد، عملکرد بالاتر خواهد بود؛ اما مشاهده می شود میانگین عملکرد پسته خشک در شهرستان رفسنجان ۸۷۰ کیلوگرم، اما در شهرستان مه ولات با تراکم کمتر، میانگین عملکرد ۱۶۰۰ کیلوگرم در هکتار است.

وی بر این باور است که باید رابطه ی معقولی بین سطح زیر کشت پسته و آب

در نشست مشترک اعضا انجمن و فعالان صنعت پسته در سبزوار در خصوص خرید پسته مطرح شد:

پول بگذارید کف دست کشاورز!

از اعضای حاضر در این تور، کاوه آگاه بود که در پاسخ به صحبت های ارغیانی تصریح کرد: اتحادی که شما به درستی به آن اشاره کردید، می تواند در زیر چتر انجمن پسته ایران به وجود آید. قبل از تشکیل انجمن، پسته کاران هیچ تشکلی برای همکاری بیشتر خود نداشتند، اما امروز رسیدن به این هدف با حضور در انجمن امکان پذیر است. مدیر برگزاری این تور، محمدعلی انجم شعاع در تکمیل صحبت های آگاه متذکر شد: در انجمن سطح بالا و پایین تعریف نشده است. زمانی که تعداد اعضا زیاد شود، می توانند قوی تر عمل کنند و وقتی تعداد کاهش می یابد متعاقباً عملکرد هم ضعیف می شود. وی با اشاره به اینکه اعضای هیأت امنای انجمن پسته ایران ترکیبی از تمام استان ها است، افزود: حضور انجمن در نمایشگاه های بین المللی و جلساتی که در اتحادیه اروپا تشکیل می شوند، درباره پسته ایران است و هیچ حرفی از

و گشت و گذار در جنگل های طبیعی پسته آغاز شد. در ابتدا غفار ارغیانی عضو هیأت امنای انجمن پسته ایران مقیم در سبزوار، ضمن تشکر از حضور اعضا و کادر انجمن از دل مشغولی سبزواری ها در تجارت پسته گفت. وی با معرفی آقایان عنبرستانی، دولت آبادی و محمدی از بزرگان باغداری و تجارت پسته در سبزوار، افزود: آقای دولت آبادی از تاجران به نام پنبه در سبزوار و کشور است که طی هشت سال گذشته به تجارت پسته روی آورده است. ارغیانی خراسان رضوی را منطقه ای می داند که در تولید پسته نقش زیادی دارد و این علاقمندی در تجار سبزواری وجود دارد که در تجارت پسته هم دستی داشته باشند. این عضو هیأت امنای انجمن پسته ایران در این زمینه خواستار همفکری و همکاری بیشتر شد و افزود: ما در سطوح پایین انجمن متفرق هستیم و در سطوح بالا باید بهتر عمل کنیم و روی کارهای تیمی و ایجاد انسجام، بیشتر کار کنیم.

عصر روز دوم سفر اعضای حاضر در تور باگی انجمن پسته ایران به بازدید از جنگل های طبیعی پسته سبزوار گذشت. محیطی که حضور میزبانان علاقمند در آنجا، دل انگیزی اش را صد چندان کرده بود. هوایی دلپذیر و میزبانانی بی نظیر در دل دره ای که گذر از جاده ای صعب العبور، تنها راه دسترسی به آن بود. دره، چنان رستنی های خودرو را به آغوش کشیده بود که گویی مادر، بچه را. مکانی که درختان کهن پسته و مجاورت درختچه های سماق با آنها، چشم هر بیننده ای را به دنبال خود می کشید. برآستی نعمتی همچون پسته به خوبی توانسته عاملی در جهت هم افزایی و همکاری باشد و مردمان را گرد هم جمع کند؛ چه تاجر و چه باغدار پسته، بالاخره در نقطه ای به هم می رسند تا از زبان هم بشنوند و بتوانند قدمی رو به جلو بردارند. نشست اعضای انجمن و فعالان صنعت پسته در سبزوار پس از مدتی پیاده روی

سود یک درصد است. ممکن است تاجر ما در مقطعی که دلار گران شد، سود بیشتری برده باشد، اما معمولاً تاجر در این چند سال فقط تلاش کرده اند پرچم پسته را بالا نگه دارند. در ضمن برگشت پول هم مخاطرات دارد.

دارچینیان نماینده شرکت ویرامان عضو حقوقی انجمن پسته ایران در پاسخ به سوال دولت آبادی توضیح داد: با توجه به زمان حمل پسته به شرق آسیا، معمولاً ۲۰ الی ۲۵ روز طول می کشد تا پول آن برگردد.

محمد میرزاییان عضو هیأت امنای انجمن پسته ایران با تأکید بر حفظ ارتباط باغداران سبزوار با انجمن پسته ایران، پیشنهاد تور بازدید از انبارها و شرکت های بازرگانی کرمان را مطرح نمود.

در پایان این نشست از آنجایی که باغداران سبزوار از خسارت پسیل در امان نمانده اند، در خصوص راهکارهای مبارزه و کاهش جمعیت این آفت از قبیل تجربه استفاده از گوگرد و رعایت بهداشت باغی تبادل نظر شد.

دولت آبادی در زمینه فروش محصول پسته کاران سبزوار گفت: کشاورزان سبزواری ریسک نمی پذیرند که پسته شان را بدون وثیقه تحویل تاجر دهند. کشاورزان ما به دلیل خرده مالک بودن این توانایی را ندارند که پسته شان را تحویل بدهند و منتظر بمانند تا زمانی که به فروش برسد و سپس پول دریافت کنند.

این تاجر پنبه و پسته با طرح این سوال که برگشت پول صادرات چقدر زمان می برد و توانایی خریدار چقدر است؟ افزود: کشاورز در آخر فصل همه پولش را خرج کرده است. در سبزوار زمانی می توان پسته را خرید که پول بگذارید کف دست کشاورز و به شکل دیگر ریسک است. ما وعده بی مورد نباید به هم بدهیم، بلکه باید راهکارش را به درستی پیدا کنیم.

انجم شعاع در پاسخ به دولت آبادی عنوان کرد: من تاجر نیستم، اما می دانم صادرات پسته از کم سود ترین کارها است؛ مثلاً در بازار چین، حاشیه

شخص و گروه خاصی زده نمی شود. من از باغداران، ضباطان و تاجر در سبزوار تقاضا دارم که عضو انجمن شوند، چون ما هر قدر تعدادمان بیشتر باشد، صدایمان بهتر شنیده می شود.

ارغیانی با اذعان به اینکه کرمان مرجعیت خرید و تجارت پسته است، اظهار داشت: در گذشته کشت پسته مختص استان کرمان بوده، اما الان این پیشتازی را به سایر استان ها واگذار کرده است. وی با بیان اینکه ما در سبزوار هنوز به دوران بلوغ در صادرات نرسیده ایم، افزود: ما در خراسان هنوز تجارت بلد نیستیم و فقط با کشت پسته آشنا هستیم و نیاز داریم که با فعالیت های تجاری نیز آشنا شویم.

انجم شعاع با تشریح این موضوع که کار انجمن ایجاد بستری برای گفتگو و آشنایی افراد با یکدیگر است، افزود: ما می توانیم بستر گفتگو را فراهم کنیم تا بتوانید محصولاتتان را بفروشید، اما اعتبارسنجی شخصی که با آن تعامل می شود برعهده انجمن نیست.

شناسایی و نمونه برداری خاک

سیدجواد حسینی فرد

عضو هیأت علمی پژوهشکده پسته

شکل ۱

قبل از هر اقدامی برای کشت پسته و هر محصول دیگر و همچنین اعمال مدیریت در باغ‌های موجود باید خصوصیات ظاهری یا شکل‌شناختی (مورفولوژیکی)، فیزیکی و شیمیایی خاک محل مورد نظر مطالعه گردد. به این منظور اقدام به حفر پروفیل به عمق ۲ متر می‌شود به طوری که بتوان در این پروفیل نیمرخ عرضی خاک را به طور کامل مشاهده نموده و لایه‌های مختلف خاک را شناسایی نمود (شکل ۱). در پروفیل حفر شده باید خصوصیات ظاهری خاک مانند ضخامت و ترتیب لایه‌های خاک، بافت، ساختمان، گچ، آهک، استحکام، خلل و فرج و وجود احتمالی لایه‌های سخت و... مورد توجه و بررسی قرار گیرد. همچنین تعیین عمق تراکم ریشه‌های ریز در پروفیل حائز اهمیت است چون در مدیریت کوددهی، حفر چالکود و عمق آن کاربرد دارد (شکل ۲). بسیاری از مشکلات باغ‌های پسته مربوط به خصوصیات ظاهری، فیزیکی و رابطه آب، خاک و گیاه است. علیرغم این مسئله، معمولاً به خصوصیات شیمیایی و حاصلخیزی (که البته این خصوصیات هم در جایگاه خود مهم هستند) بیشتر توجه می‌شود.

نمونه‌برداری خاک نیز از لایه‌های مختلف خاک انجام می‌شود. در صورت یک‌نواخت بودن خاک از اعماق مساوی ۳۰ یا ۴۰ سانتی متری تا حداقل ۱۲۰ سانتی متری نمونه برداری صورت می‌گیرد. این نمونه‌ها جهت تعیین خصوصیات فیزیکی و شیمیایی به آزمایشگاه منتقل می‌گردد. شناسایی خاک و نتایج تجزیه آزمایشگاهی کمک می‌نماید که محدودیت‌های خاک جهت کشت پسته مشخص گردد.

نمونه‌برداری خاک در هر زمان از سال امکان پذیر است اما در باغ‌های پسته بهترین زمان، بعد از برداشت پسته و در ماه‌های مهر و آبان می‌باشد. دلایل این موضوع عبارتند از:

۱- در این زمان اغلب جذب عناصر

انجام گیرد، شناسایی خاک و آزمایش آن، قبل از زمستان (مهر و آبان) به خوبی مشخص خواهد نمود که چه عملیاتی و با چه کیفیتی بهتر است در زمستان پیش رو انجام شود و در واقع چراغ راه آینده خواهد شد.

شکل ۱- پروفیل حفر شده در سایه انداز درختان پسته جهت شناسایی و نمونه برداری خاک

شکل ۲- تعیین عمق تراکم ریشه‌های ریز در پروفیل خاک

کشت پسته در خاک‌های گوناگون به ویژه خاک‌های عمیق با موفقیت

غذایی از خاک در طول فصل رشد صورت گرفته و با برداشت محصول جذب عناصر غذایی از خاک کم شده و بهترین زمان است که تشخیص داده شود که وضعیت عناصر غذایی در خاک چگونه است.

۲- عملیات مختلف شامل آبیاری، کوددهی، شخم در باغ انجام شده و اثرات خود را بر روی خاک گذاشته‌اند. از جمله این اثرات تجمع املاح و وضعیت شوری در خاک است.

۳- به دلیل اینکه عملیات کوددهی، اصلاح خاک و آبیاری در زمستان باید

از عوامل محدود کننده کشت و رشد مناسب پسته به شمار می آید. مقدار سنگریزه کمتر از ۲۵ درصد مناسب به نظر می رسد. شوری خاک حداقل باید کمتر از ۸ دسی زیمنس بر متر باشد. نسبت جذب سدیم (SAR) باید حداقل از ۱۵ کمتر باشد. بهترین اسیدیته (pH) خاک ۶/۵ تا ۷ (خنثی) می باشد ولی با توجه به آهکی بودن اغلب خاک های مناطق پسته کاری اسیدیته خنثی تا کمی قلیایی می تواند مناسب باشد. بالا بودن نسبت کلسیم به منیزیم و میزان پتاسیم قابل جذب خاک، در دراز مدت امتیاز مثبتی برای کشت پسته محسوب می گردد. مقدار گچ و آهک زیاد از عوامل محدود کننده برای رشد اکثر گیاهان می باشد و پسته هم از این امر مستثنی نیست.

در ارتباط با خاک و ایجاد باغات پسته در ایران با این مسئله روبرو هستیم که، در اغلب مناطق پسته خیز کشور یا به طور کلی خاک حاصلخیز و قابل استفاده وجود نداشته و یا در صورت وجود به علت رقابت کشت سایر محصولات با پسته، عموماً کاشت و احداث باغات در اراضی صورت گرفته که کیفیت مناسبی در ارتباط با آب و خاک نداشته اند. نهایتاً این امر چنان تغییر ماهیت یافته که اکثر قریب به اتفاق پسته کاران گمان کرده اند که پسته اصولاً به چنین وضعیتی آب و خاکی برای تولید محصول نیاز دارد.

حال آن که پسته نیز همانند سایر گیاهان در کیفیت های مناسب آب و خاک و یا اراضی مناسب سایر کشت و کارها تولید بیشتری نیز خواهد داشت. به علت طولانی بودن دوره رشد و باردهی درخت پسته و نیز وجود ریشه عمیق و از طرفی به منظور استفاده از رطوبت خاک در لایه های عمیق خاک، باید قبل از کاشت، عملیات آماده سازی زمین، از بین بردن لایه سخت خاک و احیاناً اصلاح خاک انجام شود. در بسیاری از باغ های پسته و به ویژه در مناطقی که تجربه کافی در زمینه کشت پسته وجود ندارد، این مهم رعایت نشده است و در نتیجه رشد رویشی دچار نقصان شده و اغلب مواجه با تنش های تغذیه ای و شوری می باشند.

شکل ۲

غذایی به همراه تهویه مناسب برای ریشه های گیاه خواهد بود. وجود خاک کم عمق و یا سخت لایه باعث می شود که قسمت های هوایی و زیرزمینی درخت رشد کافی نکرده، در نتیجه باروری و عملکرد آن به طور محسوسی کاهش یابد. به طور کلی درختان پسته خاک عمیق و با بافت سبک تا متوسط را بیشتر می پسندند. خاک دارای لایه بندی، دارای لایه های سخت تا عمق ۲ متری و زهکشی ضعیف یا به عبارت دیگر نفوذپذیری پایین جهت کشت پسته چندان مناسب نیست. خاک بدون ساختمان یا با ساختمان توده ای معمولاً از نظر نفوذپذیری مشکل داشته و برای کشت پسته مناسب نیست. سنگریزه زیاد

توأم بوده است. در مناطق پسته کاری ایران بهترین محصول در بافت شنی لومی که یک بافت متوسط به حساب می آید تولید می شود. در بافت های سنگین تر خاک مثل لوم رسی سیلتی و حتی لوم رسی نیز محصول مناسبی تولید شده است و این به علت وجود زهکش های طبیعی (یک لایه شنی در عمق ۱ تا ۲ متر) بوده که توانسته سنگینی بافت خاک را تا حدی تعدیل نماید. مناسب ترین خاک برای کشت و پرورش پسته از نظر عمق، خاک های عمیق همراه با بافت یکنواخت و با حداقل لایه بندی می باشد. چنین خاک هایی معمولاً دارای نفوذپذیری مطلوب، توأم با ظرفیت نگهداری نسبتاً زیاد آب و مواد

در گفتگو با سید جواد حسینی فرد عضو هیأت علمی پژوهشکده پسته بررسی شد:

محلپاشی پس از برداشت

برخی از باغداران پس از برداشت محصول در حالی که اگر درختان باغ شان برگری داشته باشد، اقدام به تغذیه از طریق محلپاشی می کنند، اما عده ای دیگر این کار را انجام نمی دهند و آنرا هزینه اضافی و کار بیهوده می دانند. توجیه کسانی که این کار را ترجیح می دهند این است که باید از هر فرصتی برای تغذیه گیاه استفاده کنیم. اما کسانی که از این کار خودداری کرده اند، معمولا می گویند الان جذب درخت کم است و بهتر است در موقع تورم جوانه محلپاشی کنیم. برای یافتن پاسخ سوالات در این زمینه سراغ دکتر حسینی فرد رفته ایم تا از دانش وی در این خصوص بهره مند شویم.

آقای دکتر! هدف از محلپاشی پس از برداشت چیست؟

فلسفه محلپاشی پس از برداشت برمی گردد به اینکه درخت برای شروع فصل آینده بیشتر از ذخیره های سال قبل استفاده می کند، بنابراین عناصری که احتمال دارد بتوانند توسط درخت در این زمان جذب شوند را در اختیارش می گذاریم تا اول سال بعد ذخیره درخت یک مقدار بالاتر باشد.

چرا این کار را از طریق خاک انجام ندهیم؟

چون در این زمان جذب از طریق ریشه خیلی کم است. میزان عناصر جذب شده از طریق خاک در مراحل مختلف رشد تفاوت دارد؛ به عنوان مثال فسفر را در نظر بگیرید؛ جذب این عنصر توسط گیاه پس از برداشت بسیار ناچیز است. در مورد پتاسیم در سال پر بار پس از برداشت یک مقداری جذب وجود دارد. در مورد کودهای ازته هم به همین شکل است، البته ازته به نسبت پتاسیم و فسفر جذب بیشتری دارد.

در مورد سایر کودها هم همین طور است؟

در مورد آنها هنوز کار تحقیقاتی انجام نشده، ولی به نظر می رسد که

عناصر مانند روی و کلسیم بعد از برداشت می توانند به گیاه کمک کند و در این موارد مطالعه شده است و اثر آنها روی محصول سال آینده معنی دار بوده است.

کاربرد ازت و روی در حقیقت همان بحث محلپاشی برای تشکیل میوه است. این کار برای تشکیل میوه در سال بعد است و اثر این محلپاشی در زمان پس از برداشت با زمان تورم جوانه یعنی شروع فصل، در یک پروژه

همین طور باشد. یعنی فعالیت ریشه ها طوری است که وابسته به فعالیت کل گیاه از جمله تاج و برگ است. اگر برنامه تغذیه ای صحیحی در طول سال اجرا کرده باشیم، یعنی بتوانیم نیاز درخت را تأمین کنیم، درخت به طور اتوماتیک ذخیره هم می کند و کمتر به مشکل برمی خوریم. در این شرایط نیاز نیست حتما بعد از برداشت که جذب گیاه کم است، دوباره عنصر را محلپاشی کنیم. اما کاربرد یکسری

پایان نامه دانشجویی کار شده است؛ یکی توسط آقای دکتر حکم آبادی و دیگری توسط بنده. نتایج این پایان نامه ها نشان می دهد که این محلولپاشی ها عارضه را کم می کند، اما اصلاً هنوز نمی توان روی آن خیلی با اطمینان صحبت کرد. **سبزی** **کلسیم از چه منبعی، به چه میزان و در چه زمانی توصیه می شود؟**

کلات کلسیم در اوایل آبان به میزان سه در هزار محلولپاشی می شود. بهتر است حداقل باغ هایی که سابقه عارضه لکه پوست استخوانی دارند، این محلول پاشی را انجام دهند.

سبزی **روی و ازت چطور؟** عمدتاً سولفات روی و اوره قابل توصیه است، چون ارزان هستند و قابلیت جذب خوبی دارند. هر کدام به میزان پنج در هزار به کار می روند. در موقع تورم جوانه، بور هم به همان میزان پنج در هزار اضافه می شود. **سبزی** **باید جدا جدا محلولپاشی شوند؟**

خیر. مخلوط می کنیم. **سبزی** **چرا در گذشته بحث محلولپاشی روی، اوره و کلسیم مطرح نبوده؟**

در گذشته شاید کمتر کسی می دانست محلولپاشی چیست و کسی انجام نمی داد. برای اولین بار آقای دکتر ملکوتی از حدود نیمه دوم دهه هفتاد این کار را رونق دادند و در دهه هشتاد به اوج خود رسید.

ناگفته نماند در مناطق پسته خیز قبلاً کیفیت و کمیت آب خوب بود؛ خاک ها حاصلخیزتر از الان بودند؛ درختان خوب و سالم بودند؛ شرایط اقلیمی و جوی مناسب تر بود؛ بنابراین شاید خیلی نیازی وجود نداشت. حتی در خصوص کلسیم باید بگوییم در گذشته خیلی جاها گچ در خاک وجود داشت که منبع اصلی کلسیم بود و همچنین موجب نفوذپذیری و حاصلخیزی خاک می شد، اما الان اینگونه نیست و با بالا رفتن سن درختان و انجام آبیاری های زیاد، در بسیاری از باغات گچ از پروفیل خاک حذف شده است.

اگر سطح زیرکشت مالک زیاد باشد به دلیل مدت کوتاه تورم جوانه ها، نمی توان همه باغ را از این جهت مدیریت کرد؛ همچنین زمان تورم جوانه ها نزدیک عید است و خیلی از باغدارها شاید نتوانند در این زمان محلولپاشی کنند. مجموع این عوامل دست به دست هم می دهند تا یک باغدار تصمیم بگیرد که پس از برداشت محلولپاشی کند.

سبزی **چه عناصری به این منظور محلولپاشی می شوند؟**

ازت، روی و بور در موقع تورم جوانه ها و ازت و روی پس از برداشت.

گاهی می شنویم که توصیه می کنند کلسیم هم پس از برداشت محلولپاشی شود؟

در سال های اخیر به دلیل اینکه نسبت منیزیم به کلسیم در آب ها افزایش پیدا کرده است، استفاده از کلسیم برای رفع عارضه لکه پوست استخوانی توصیه می شود، اما هنوز جواب مطمئن و کاملی مبنی بر این که بتواند بطور کامل عارضه را برطرف کند، پیدا نشده است؛ چون به عوامل مختلفی بستگی دارد و هر چه حرکت کلسیم را در گیاه تحت تأثیر قرار دهد، می تواند در تشدید این عارضه نقش داشته باشد. عواملی از قبیل نسبت کلسیم و منیزیم، زمان و میزان آبیاری، شرایط جوی و رشد سالیانه درخت روی آن اثر می گذارد. به این سادگی نیست که بتوان با یک یا دو مرحله محلولپاشی این مشکل را رفع کرد.

یکسری تحقیقات در این زمینه انجام شده که تأیید می کند با محلولپاشی کلرید پتاسیم به میزان دو در هزار به فاصله ده روز در اردیبهشت (بعد از ارزنو شدن میوه) و محلولپاشی کلسیم در آبان می توان این عارضه را کم کرد.

سبزی **ایده محلولپاشی کلسیم پس از برداشت از کجا آمده است؟**

این ایده از محلولپاشی درختان میوه مانند سیب و گلابی که آنها هم این عارضه را به نوعی دیگر دارند و به نام لکه تلخی سیب یا بیتریپیت معروف است، گرفته شده است. روی پسته دو

تحقیقاتی مقایسه شده است. در این پروژه شاخص هایی از قبیل کیفیت محصول، ریزش جوانه و موارد دیگری بررسی شده است. نتایج تحقیق حاکی از این است که محلولپاشی ازت و روی در هر دو زمان موثر است، اما اثر محلولپاشی هنگام تورم جوانه ها بیشتر بود. نتیجه کل پروژه این شد که بهترین زمان محلولپاشی ازت و روی، هنگام تورم جوانه ها است.

سبزی **دلیل این را چه می دانید؟** یکی از مشکلاتی که در بخش تحقیقات در ایران داریم، این است که دلایل را فقط حدس می زنیم، چون امکانات برای پیدا کردن دلیل، خیلی در دسترس نیستند. این کار وسایل ویژه ای می خواهد. حدس می زنیم که موقع تورم جوانه در شروع فصل، جوانه ها به خاطر سطح نازکترشان آماده جذب عناصر هستند؛ اما بعد از برداشت، برگ ها وضعیت خوبی ندارند، رنجور یا زرد هستند و حاشیه سوختگی به قدری بیشرفت کرده است که کل سطح برگ را گرفته است؛ همچنین جوانه ها قرار است سال آینده باز شوند. بنابراین به نظر می رسد تفاوت ساختار برگ و جوانه در این دو زمان دلیل عمده باشد.

سبزی **مگر درخت از عناصری که ما در اختیارش می گذاریم بر اساسی نیاز برداشت نمی کند؟**

مسئله همین طور است؛ باید توجه داشت که در بعضی مواقع می خواهد برداشت کند، اما بنا به دلایلی نمی تواند. در برخی اوقات درخت اولویت دیگری دارد، مثلاً درخت در شروع سال به عناصر نیاز دارد، ولی آنقدر در فاز زایشی است که نمی تواند و در این زمان ریشه ها آن طوری که باید فعال باشند، نیستند. ما محلولپاشی می کنیم که کمک کنیم و گرنه می توانست از خاک بگیرد. همچنین محلولپاشی درگیر پیچیدگی های خاک نیست و اثر آن زیاد است؛ به این معنی که گیاه به راحتی یک عنصر را می گیرد. بعضی مواقع محلولپاشی بعد از برداشت تنها گزینه ما است؛ گاهی اوقات ارقام متفاوتی در باغ پیوند خورده اند که زمان تورم جوانه شان با هم هماهنگ نیست.

مبارزه با پسیل پس از برداشت

سید یحیی امامی

عضو هیأت علمی پژوهشگاه پسته

مطرح برای باغداران، چگونگی کنترل پسیل در اواخر فصل قبل و بعد از برداشت است.

برای رشد، فعالیت و ادامه نسل هر حشره چند عامل محیطی مورد نیاز است. اولین عامل وجود آب و غذا است و پس از آن عوامل دیگری مانند حرارت، رطوبت نسبی، نور و غیره هستند. برگ ها محل اصلی تغذیه پسیل هستند. عامل اصلی ریزش برگ های درختان پسته در پایان فصل، سرد شدن هوا است. عملاً

نمود. در ابتدا خسارت آفت باعث کاهش کمیت و کیفیت محصول سال جاری می شود و در ادامه آفت باعث تضعیف بیش از حد درخت گردیده که موجب خسارت های غیر مستقیم به سایر اندام ها از جمله کاهش رشد رویشی شاخه ها و ریزش برگ ها و جوانه ها می گردد. خسارت غیر مستقیم گاهی اوقات بیش از خسارت به محصول سال جاری است، زیرا می تواند محصول سال آینده را به شدت کاهش دهد. یکی از موارد

پسیل معمولی پسته یکی از آفات مهم پسته است که خسارت آن از اواخر اردیبهشت ماه در باغ ها بطور جدی مطرح می گردد. این حشره با داشتن خصوصیات و توانایی های ذاتی متعددی از جمله قدرت تولید مثل فراوان، دارا بودن نسل های متعدد، قدرت تحمل شرایط بسیار متنوع و سخت محیطی و سازگاری با سموم می تواند در زمان های مختلف سال به خسارت بزند. خسارت آفت را در چند جمله می توان خلاصه

مشاهده می‌شود که تا مدت زیادی بعد از برداشت، درختان دارای برگ‌های سبز و فعال هستند که این برگ‌ها می‌توانند محل مناسبی برای استقرار، تغذیه و خسارت پوره‌های پسپیل باشند. بنا به تحقیقات انجام شده مناسب‌ترین دما برای رشد پوره‌های پسپیل پسته دمای ۳۰ درجه سانتی‌گراد است. اما با کاهش دما از ۲۷٫۵ درجه، رشد پوره‌های پسپیل به تدریج کند می‌شود به طوری که در دمای حدود ۱۱ درجه سانتی‌گراد رشد پوره‌های پسپیل کاملاً متوقف می‌گردد. بررسی آمارهای هواشناسی نشان می‌دهد که معمولاً همه ساله پس از برداشت پسته، شرایط حرارتی مورد نیاز برای رشد و خسارت پسپیل پسته فراهم است. عامل طول روز یا فوتوپریود (Photoperiod) از دیگر عواملی است که می‌تواند بر رشد و فیزیولوژی حشرات تأثیر بگذارد. این عامل مانعی در جهت تغذیه و خسارت پوره‌های پسپیل محسوب نمی‌شود و پوره‌های پسپیل در هر دو حالت روز بلند و روز کوتاه می‌توانند تغذیه کنند و خسارت بزنند، ولی رشد پوره‌ها در شرایط روز بلند حشره کامل فرم معمولی یا فرم تابستانه را تولید کرده درحالی که در شرایط روز کوتاه حشرات کامل فرم زمستانه که بدون خسارت هستند تولید می‌شوند. در اکثر مناطق ایران شرایط روز کوتاه از اوایل مهر آغاز می‌گردد. بر این اساس می‌توان نتیجه گرفت که پس از برداشت محصول، شرایط مختلف برای رشد پوره‌های پسپیل پسته فراهم است و در صورتی که پوره‌ها بر روی درختان استقرار پیدا کنند، می‌توانند خسارت بزنند و فقط حشرات کامل فرم زمستانه تغذیه و خسارت ندارند.

اهمیت مدیریت باغ پسته پس از برداشت

درختان پسته از تیرماه تا زمان برداشت قسمت اعظم مواد ذخیره‌ای که از فتوسنتز بدست آورده‌اند را به صورت افراط آمیزی به مصرف پرکردن مغز میوه‌ها می‌رسانند؛ به نحوی که گاهی در بعضی شاخه

های پرمحصول شاهد زردی و خشک شدن حاشیه برگ‌ها و ریزش برگ و جوانه و حتی خشک شدن سرشاخه‌ها هستیم. با توجه به نکاتی که در ابتدا ذکر گردید، پس از برداشت، درخت فرصت کوتاهی برای انجام فتوسنتز و غذاسازی به منظور جبران و جایگزینی مواد غذایی مصرف شده و تقویت اندام‌های خود پیدا می‌کند. لذا رها کردن باغ و عدم توجه به نکات مدیریتی پس از برداشت می‌تواند باعث ضعف درخت، افزایش سال‌آوری و سرخشکیدگی گردد. بنابراین لازم است تمهیدات لازم در زمینه مدیریت بعد از برداشت از نظر کنترل جمعیت پسپیل و حتی موارد تغذیه خاکی اندیشیده شود.

با توجه به اینکه به علت تولید محصول سالم‌تر توصیه می‌گردد ۲۰ تا ۲۵ روز قبل از برداشت، سمپاشی باغ‌ها انجام نشود و صابون‌ها و مواد شوینده در کنترل پسپیل بکار روند، لذا امکان آلودگی باغ‌ها به آفت پسپیل پس از برداشت زیاد است. در اینجا آنچه در رابطه با این آفت مطرح می‌گردد، تعیین سطحی از جمعیت پسپیل است که انجام مبارزه ضروری باشد. با توجه به بررسی‌های مشاهده‌ای می‌توان ذکر کرد که در صورت وجود بیش از ۲۰ پوره پسپیل روی هر برگچه انجام مبارزه ضرورت پیدا می‌کند. در پایان نکات مهمی که برای انجام مبارزه با پسپیل پسته بعد از برداشت حائز اهمیت است آورده شده است:

۱- محصول باید به موقع برداشت شود. بنا به نظر اکثر متخصصین باغبانی این زمان مصادف با پوست شدن حدود ۷۰ درصد میوه‌ها است. برداشت به موقع باعث آزاد شدن زودتر درخت و داشتن فرصت بیشتر جهت تجدید قوا برای تولید سال بعد است.

۲- با توجه به این که هدف اصلی مبارزه با پسپیل در انتهای فصل، تقویت درخت و افزایش توان آن برای میوه دهی در سال بعد است، لذا مبارزه در صورتی قابل توجیه است که مطمئن باشیم مواد فتوسنتز شده در برگ‌ها به شاخه‌های درخت

انتقال پیدا می‌کنند. دراین رابطه ضرورت دارد که برگ‌های درخت زنده و سبز باشند و لازم است بررسی شود که اتصال برگ به درخت محکم باشد. در صورتی که برگ‌ها به راحتی با وزش باد یا تکان دادن شاخه‌ها و یا اشاره دست ریزش کنند، مبارزه با پسپیل هم ضرورت چندانی ندارد.

۳- برای توصیه مبارزه لازم است برگ‌ها حدود دو هفته بر روی درخت فعال باشند، با توجه به اینکه عامل اصلی ریزش طبیعی برگ‌ها، سردی هوا است، لازم است به اطلاعات هواشناسی مراجعه شود و در صورتی که پیش‌بینی‌ها نشان داد که توده‌های هوای سرد به صورت ناگهانی به منطقه وارد می‌شوند، می‌توان از مبارزه چشم‌پوشی کرد.

۴- لازم به ذکر است مبارزه، فقط باید با پوره‌ها صورت گیرد و مبارزه با حشرات کامل آفت (که دارای قدرت پرواز هستند) توصیه نمی‌شود. همچنین مبارزه با حشرات کامل آفت به منظور کاهش جمعیت حشرات زمستان‌گذران و یا کاهش جمعیت آفت در سال آینده توجیه کافی ندارد.

۵- اگر پوره‌های آفت در سنین اولیه باشند، مبارزه ضرورت بیشتری پیدا می‌کند و در صورتی که اکثر جمعیت پوره‌ها سنین آخر (پوره‌های سیاه‌رنگ) باشند، مبارزه ضرورت کمتری دارد.

۶- در مجموع مناسب‌ترین روش مبارزه با پسپیل بعد از برداشت، کاربرد یک یا چند نوبت از صابون‌های کشاورزی است که هم پوره‌های آفت را از بین برده و هم برای حشرات مفید خطر کمتری دارد. در صورت لزوم سموم تماسی مانند فوزالن، استامی‌پراید و کنفیدور را نیز می‌توان بکار برد.

۷- بررسی‌ها نشان داده است که جمعیت حشرات مفید از جمله کفشدوزک‌ها و زنبور سیلافاگوس در این برهه از سال افزایش می‌یابد، بنابراین در مبارزه با پسپیل پس از برداشت تأکید بر عدم کاربرد سموم است.

در نشست مشترک انجمن پسته ایران و لیون پلتس تشریح شد:

تصمیمات قیمتی شرکت واندر فول

تولید جهانی پسته فقط میزان تولید ایران و آمریکا را به عنوان تولیدکننده های اصلی ملاک قرار می دهیم. لطفاً توجه داشته باشید که اعداد مربوط به تولید ایران که در نمودار آورده شده اند، قبلاً از منابع دیگری غیر از انجمن پسته ایران اخذ شده اند؛ به همین جهت من از همکارانم خواهش کردم با گرفتن اعداد تخمین تولید از انجمن پسته ایران، این اعداد را تصحیح کنند. میزان تولید پسته خشک در پوست مربوط به آمریکا با رنگ سبز و ایران به رنگ سفید نشان داده شده و به هزار تن ارائه شده اند. سال گذشته که به ایران آمدم در جلسه ای که در انجمن داشتیم گفتم که برآورد اولیه ما از میزان محصول ۲۰۱۵ آمریکا ۱۸۰ هزار تن است که البته در واقعیت ۱۲۷ هزار تن پسته داشتیم.

سید محمود ابطحی - چرا بین تخمین و میزان دقیق تولید آمریکا اینقدر تفاوت وجود داشت؟

لیون پلتس - مشکلاتی در این زمینه وجود داشت. اول از همه زمستان سردی نداشتیم و نیاز سرمایی کافی برآورده نشد. گرده افشانی ناهماهنگ بود و در نتیجه حجم بسیار زیادی از پسته پوک شد؛ در بعضی باغ ها حتی تا ۷۰ درصد میزان پوکی گزارش شد. غافلگیر شدیم، چرا که اصلاً انتظارش را نداشتیم. فراموش نکنیم که کالیفرنیا به طور متوالی از سال ۲۰۱۱ تا ۲۰۱۵ گرفتار خشکسالی و کمبود شدید آب بود. سوال مهمی که پیش می آید این است که چرا بعد از سال پر محصول ۲۰۱۲ دیگر سالی نبود که از ۲۰۱۲ پیشی بگیرد؟ در حالیکه ما باغریزی های جدید و درختان جوان زیادی داشتیم و انتظار داشتیم حتماً این اتفاق رخ دهد. پس اگر با شرایط عادی آب و هوایی مواجه می بودیم قطعاً محصول ۲۰۱۴ می بایست به حدود ۲۷۰ تا ۳۰۰ هزار تن برسد نه ۲۳۵ هزار تن فعلی. به هر صورت خشکسالی باعث بروز این وضعیت شد. اما بعد از آن طبیعت به دادممان رسید و زمستان ۲۰۱۵ بسیار پر باران بود و آفتی که در ۴ سال قبل از آن به دلیل خشکسالی تحمیل شده بود خوشبختانه جبران شد و سال بسیار پرمحصولی داشتیم. البته اصطلاحی

نشست مشترک انجمن پسته ی ایران با لیون پلتس (Lieven Plets)، نماینده فروش شرکت بادام و پسته واندر فول (Wonderful) در تاریخ ۱۶ شهریورماه امسال در دفتر مرکزی انجمن در کرمان برگزار شد. عمده ی بحث های مطرح شده در این جلسه عبارت بودند از: توضیح روش تخمین محصول در آمریکا، وضعیت تولید، مقدار مصرف و صادرات پسته آمریکا، اثر کالاهای جانشین بر تقاضای پسته و در نهایت بررسی وضعیت بازارهای هدف پسته آمریکا. در ادامه گفتگوهای مطرح شده در این جلسه عیناً آورده شده اند. در ضمن، سخنان پلتس توسط سحر نخعی مسئول روابط بین الملل انجمن پسته ایران به فارسی ترجمه شده است.

لیون پلتس - خوشحال و سپاسگزارم که این فرصت را در اختیار من گذاشتید تا در انجمن پسته ایران حضور داشته باشم. من نماینده فروش عمده شرکت بادام و پسته واندر فول در اروپا، خاورمیانه، هند و شمال آفریقا هستم. فکر می کنم حضور در این گونه جلسات برای تبادل اطلاعات و آگاهی از وضعیت میزان محصول و بازار پسته بسیار مفید است. بعد از اینکه گزارش آماری پسته آمریکا را به سمع و نظر شما رساندم برای بخش پرسش و پاسخ در خدمت شما خواهم بود. سپس در صورت تمایل حضار، فیلم پسته شرکت واندر فول را با هم خواهیم دید.

قبل از گزارش آماری اجازه دهید شرح مختصری از فعالیت های شرکت واندر فول را به طور کلی ارائه دهم. شرکت واندر فول تولیدکننده محصولات متنوع کشاورزی است. فعالیت های اصلی ما تولید مغزجات درختی (بادام و پسته) و مرکبات (پرتقال، نارنگی، لیمو، گریپ فروت) است. شرکت ما بزرگترین تولیدکننده مرکبات در ایالات متحده است. ما تولیدکننده انار نیز هستیم که البته فقط در داخل آمریکا به صورت تازه و آب انار مصرف می شود. در جلسه امروز با تمرکز بر پسته آخرین گزارش آماری شرکت واندر فول از وضعیت تولید، میزان مصرف داخل و صادرات پسته آمریکا را حضورتان ارائه می کنم. در گزارش واندر فول برای بررسی وضعیت

در کشاورزی داریم که می گوید محصول زیاد غافلگیری زیاد هم به دنبال دارد. مسئله ای که ما را غافلگیر کرد بحث کیفیت محصول بود که رضایت بخش نبود. درختان به خاطر حجم بسیار زیاد محصول دچار استرس شدند و کیفیت محصول لطمه دید.

در ادامه به بررسی وضعیت محصول ۲۰۱۷ می پردازیم. به دلیل سال آوری پسته، برای بررسی میزان تولید همیشه بازه ای ۲ ساله را در نظر می گیریم. البته باید توجه داشت که به دلیل سطح وسیع باغریزی های جدید در کالیفرنیا سال آوری به تدریج در حال کاهش است؛ چرا که درختان جوان عملکرد درختان قدیمی تر را جبران می کنند. بنابراین در سال های آینده تفاوت چندانی بین سال آور و ناآور نخواهیم داشت. امروز در کالیفرنیا نیمی از کل سطح زیر کشت را درختان جوان ۱۲ ساله تشکیل می دهند. در سال ۲۰۱۶ میزان بهره‌وری ۴,۲ تن در هکتار بوده است.

محمد علی انجم شعاع - لطفاً در مورد تخمین میزان محصول امسال آمریکا توضیح دهید.

لیون پلتس - امسال سال کم محصول آمریکا است. دوباره با این سوال روبرو می شویم که با توجه به تعداد زیاد درختان جوان و البته حساس بودن آنها به

از بازارها به شمار می آید. اگر قیمت بادام هندی از پسته بالاتر رود (مثل سال ۲۰۱۶) مصرف کننده دوباره به پسته روی می آورد، بنابراین به نظر من سه فاکتور مهم در افزایش تقاضایی که امسال برای پسته ایجاد شد وجود داشت؛ اول از همه قیمت پایه پایین بود (با افزایش عرضه مجبور بودیم قیمت را کاهش دهیم، چرا که قیمت همیشه بر اساس میزان عرضه تعیین می شود)، دوم، محصول کم ایران در سال ۲۰۱۶ و سوم، افزایش قیمت بادام هندی بود.

سید محمود ابطحی - عملکرد این سه عامل را برای سال ۲۰۱۷ چطور ارزیابی می کنید؟

لیون پلتس - در آن صورت باید یک عامل دیگر هم به آنها اضافه کنیم و آن ضعیف شدن دلار در برابر سایر ارزهای بین المللی است. اگر اول تأثیر میزان محصول جدید را روی قیمت دلار بررسی کنیم، متوجه ضعیف شدن دلار می شویم. بنابراین اگر قیمت پایه به اندازه سال گذشته پایین نیاید شاید همچنان تقاضا برای پسته بخاطر نرخ مبادله بهتر ارز بالا باشد.

سید محمود ابطحی - قیمت پایه امسال چقدر با سال گذشته تفاوت خواهد داشت؟

لیون پلتس - بستگی به میزان محصول دارد. علت اینکه سال گذشته قیمت را پایین اعلام کردیم حجم زیاد محصولمان بود که باید می فروختیم. فراموش نکنید که دو سال قبل به خاطر کاهش محصول ناشی از خشکسالی و قیمت های بالا افت شدیدی در مصرف بازارهای هدف تجربه کردیم. برای بازسازی مصرف وقت زیادی نداشتیم، بنابراین مجبور بودیم بلافاصله قیمت را پایین اعلام کنیم. گرچه در ادامه قیمت کم کم افزایش پیدا کرد، اما الان نیروی بیشتری برای حرکت داریم. در حال حاضر دوباره مصرف را جا انداخته ایم. برای اعلام قیمت امسال باید میزان محصول را در نظر بگیریم، ولی الان برای تصمیم گیری خیلی زود است. به طور ایده آل بازار تمایل به پایداری قیمت ها دارد. مثلاً در اروپا و آمریکا اساساً بازار خرده فروشی حکمفرماست، و وقتی که قیمت نهایی کالا تغییر کند مصرف کننده عکس العمل نشان می دهد. اگر قیمت پایین برود که مشکلی پیش نمی آید، ولی اگر قیمت بالا رود دوباره بر

متشکل از ۸۸ درصد از کل حجم برداشت شده (۱۲ درصد باقیمانده را ضایعات پوست گیری و پسته های پوک تشکیل می دهند) و مانده انبار از سال گذشته است. در سال ۲۰۱۶ میزان محصول قابل عرضه ۴۰۲ هزار تن بود که ۳۴ هزار تن آن درجه دو محسوب می شد، این غافلگیرکننده بود، چون در هیچ سالی تا آن حد محصول درجه دو نداشتیم.

در آغاز سال تجاری ۲۰۱۶ نگران بودیم که با این حجم زیاد محصول چه کنیم و چطور بفروشیم. قطعاً غیر ممکن است بتوان آن میزان محصول را در یک سال فروخت، حداقل دو سال زمان نیاز است تا کامل فروش رود. در حال حاضر ۹۱ هزار تن باقیمانده را می توانیم بفروشیم، اما همه چیز بستگی به میزان محصول سال جدید دارد.

کامبیز فرزادی - آمریکایی ها مانده انبار سال ۲۰۱۵ را به چین فروختند. برنامه شما برای فروش مانده انبار امسال چیست؟

لیون پلتس - از آنجا که تقاضای چینی ها همیشه بلافاصله پس از برداشت است، مقداری از مانده انبار امسال هم به چین می رود. بارگیری های فعلی به چین هم از مانده انبار ۲۰۱۶ است، چرا که حدود دو ماه طول می کشد تا محصول جدید ضبط و قابل عرضه باشد.

در ادامه می رسم به بررسی وضعیت بازارهای مصرف پسته آمریکا. بزرگ ترین مصرف کننده پسته مردم آمریکا هستند. در تخمین اولیه، میزان مصرف داخل ۱۰۰ هزار تن برآورد شد، اما فکر می کنم در واقع میزان مصرف در آمریکا کمتر از این مقدار بوده است. مقاصد اصلی صادراتی کشورهای اروپایی و چین هستند و صادرات به هر دو این مقاصد از آنچه پیش بینی می شد بیشتر بوده است. صادرات به اروپا از ۵۵ هزار تن پیش بینی شده بیشتر بوده است. برآورد اولیه میزان صادرات به چین ۸۲ هزار تن بوده، اما تا امروز از ۹۰ هزار تن هم فراتر رفته است. سایر بازارهای مصرف شامل کشورهای کانادا، خاورمیانه و آمریکای جنوبی می شود. به دلیل کمبود میزان محصول ایران امسال سهم فروش آمریکا به چین خیلی بیشتر بوده است. علت دیگر فروش بیشتر مثلاً در اروپا قیمت بالای بادام هندی بوده که به عنوان محصول جایگزین پسته در بسیاری

شرایط مختلف اقلیمی و پشت سر گذاشتن زمستانی پر برف و باران محصول امسال را چگونه تخمین بزنیم؟ معمولاً در یک سال ناآر میزان تولید کمتری انتظار می رود، اما امسال کشاورزان به خاطر شرایط بهینه رشد انتظار روبرو شدن با سالی ناآر اما پربار را دارند.

برای این کار به میزان تولید ده سال ناآر گذشته نگاه کردیم و میانگین میزان بهره وری در هکتار را طی این بازه زمانی بررسی کردیم و به عدد حدود ۲،۵ تن در هکتار رسیدیم و این عدد را مبنای میزان عملکرد در یک سال ناآر در نظر می گیریم. فراموش نکنیم سالانه به سطح زیرکشت بارور نیز اضافه می شود. اگر میانگین میزان بهره وری در هکتار را در سطح زیر کشت بارور ضرب کنیم به عدد تخمین تولید می رسم. امروز که برداشت در آمریکا شروع شده است با دید خوشبینانه تری تخمین ۲۹۵ هزار تنی از تولید می زنیم، با انتقال حدود ۹۱ هزار تن مانده انبار، کل محصول قابل عرضه به حدود ۳۸۶ هزار تن خواهد رسید که این میزان ۴ درصد نسبت به محصول قابل عرضه سال ۲۰۱۶ در آمریکا (۴۰۲ هزار تن) کمتر برآورد می شود.

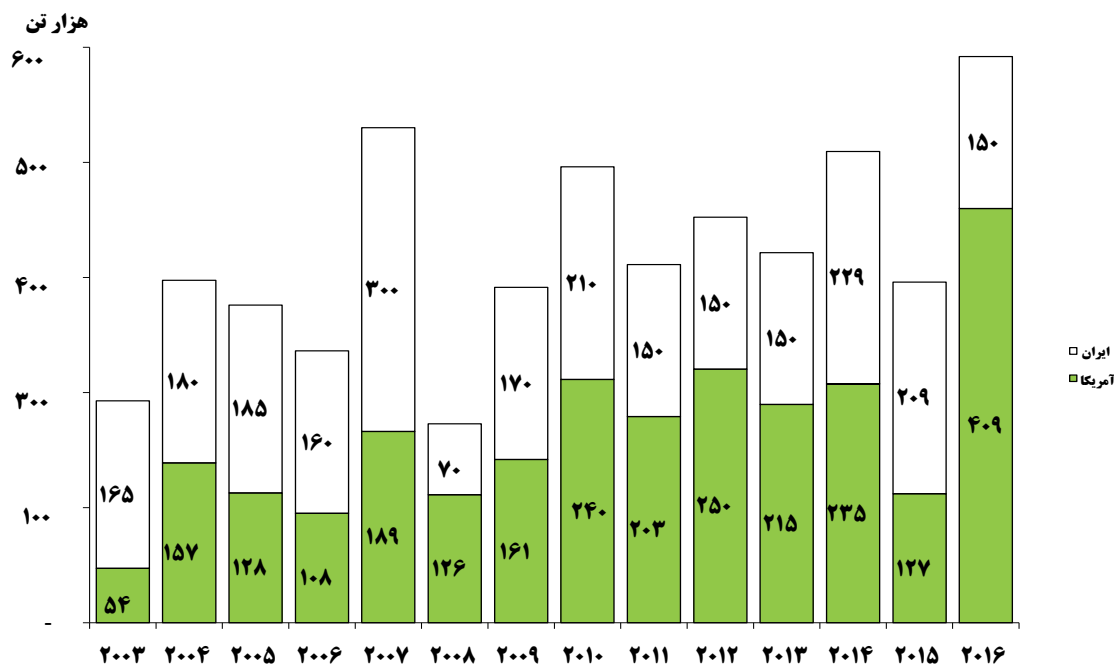
فاطمه نظری - کیفیت محصول جدید را چگونه ارزیابی می کنید؟ لیون پلتس - از آنجا که تازه یک هفته است که برداشت آغاز شده، هنوز در این باره مطمئن نیستیم. هنوز برای تصحیح میزان تولید یا صحبت در مورد کیفیت زود است.

کامبیز فرزادی - پیش بینی تان از میزان محصول سال ۲۰۱۸ چگونه است؟

لیون پلتس - در ماه ژوئن که در کالیفرنیا بودم همراه معاون رئیس شرکت واندرفول از بعضی باغات بازدید داشتیم. ایشان با دیدن جوانه های سال بعد درختان به من گفت اولین بار است که جوانه هایی به آن درشتی و کیفیت می بیند. به عقیده ایشان در صورت داشتن زمستانی ایده آل محصول سال ۲۰۱۸ آمریکا از ۴۵۵ هزار تن (۱ میلیارد پوند) تجاوز خواهد کرد. فراموش نکنیم که سطح زیر کشت پسته در کالیفرنیا سالانه ۳ تا ۵ درصد افزایش می یابد.

در قسمت بعد آمار میزان محصول قابل عرضه به بازار را ملاحظه می کنید. محصول قابل عرضه در آغاز هر سال

میزان کل برداشت ایران و آمریکا

Source: ACP, INC

Wonderful pistachios & almonds

۲۵

در اروپا به دلیل بحران های اقتصادی خیلی از مردم به کشاورزی روی آورده اند. در آرژانتین و استرالیا نیز باغریزی انجام شده، اما در مقایسه با سطح زیرکشت کالیفرنیا ناچیز محسوب می شوند. ترکیه نیز در حال افزایش سطح زیر کشت است؛ علت اینکه فعلاً تمرکز خاصی بر آن نداریم این است که در حال حاضر تولید پسته صرفاً به مصرف داخل ترکیه می رسد. اما باغریزی های جدید در سطح وسیعی در این کشور در حال انجام است و از تولید سایر محصولات کشاورزی به تولید پسته روی آورده اند. برای همین فکر می کنم باید تا ۱۰ سال آینده حواسمان به تولید ترکیه باشد چون ممکن است در آینده ۱۰ تا ۱۵ درصد از تولید جهانی پسته به این کشور اختصاص پیدا کند. **محمدعلی انجم شعاع - قیمت ها در مقطعی به شدت افزایش پیدا کردند و سال بعد ناگهان به ۸ دلار کاهش یافتند، این نوسانات قیمتی را چگونه توضیح می دهید؟** **لیون پلتس -** اتفاقاً این سوال را از آقای رزیک پرسیدم. دلیل اینکه ایشان تصمیم گرفت قیمت را تا آن حد بالا برد عرضه ی بسیار محدود سال ۲۰۱۵

مجموعه ای از بازارها و نیازهای مختلف است، بعضی خواهان پسته با کیفیت اند، برای برخی دیگر کیفیت مهم نیست، بعضی هم صرفاً دنبال مغز پسته هستند، تقاضا برای همه این محصولات وجود دارد. برای توضیح میزان صادرات تجمعی آمریکا تا آخر ماه جولای باید بگویم که در آغاز سال تجاری ۲۰۱۶، برآورد ما از کل فروش پسته آمریکا (نه فقط شرکت واندر فول) ۲۷۰ هزار تن بود، اما امروز فکر می کنم عدد نهایی به ۲۸۰ تا ۳۰۰ هزار تن رسیده باشد. بیشترین حجم صادرات به اروپا را تا به الان در ماه اوت داشتیم. اساساً در سال ۲۰۱۶ به لحاظ بیشترین حجم صادرات پسته آمریکا رکورد زدیم. محمود ابطحی - ببینید تولید بادام هندی ۲۰ سال پیش ۱۵ تا ۲۰ هزار تن بود، الان به ۵۰۰ هزار تن رسیده است. در مورد پسته آیا شما اطلاع دارید که سطح زیر کشت پسته در سطح کلان در سایر کشورها در حال افزایش است یا خیر؟ **لیون پلتس -** افزایش سطح زیرکشت پسته در سایر کشورها قابل توجه نیست. مثلاً باغریزی هایی در اسپانیا انجام شده،

میزان مصرف تأثیر می گذارد و موقعیت ما را به خطر خواهد انداخت. **حمید فیضی - مشخص است قیمت های جدید چه وقت اعلام می شود؟** **لیون پلتس -** احتمالاً اواخر سپتامبر یا اوایل اکتبر، چون سال عقب بوده است و برداشت تازه شروع شده و خیلی هم کند پیش می رود. مسئله ای که تا الان باعث نگرانی من شده کاهش میزان بهره وری در هکتار در مقایسه با سال گذشته است، درحالی که انتظار داشتیم از سال قبل بهتر باشد. **سید محمود ابطحی - جدا از بازار اروپا، وضعیت قیمت در چین چگونه خواهد بود؟** **لیون پلتس -** در مورد این بازار اطلاع دقیقی ندارم، البته باید بگویم چین وضعیتش فرق می کند. به چین فقط پسته درجه ۱ آمریکایی فروخته نمی شود، بلکه تنوعی از کیفیت و محصولات مختلف مثل مغز، پسته میدانی و ... صادر می شود. اگر چینی ها بخواهند پسته درجه یک آمریکایی بخرند باید قیمت پسته درجه یک را هم بپردازند. فراموش نکنیم چین یک بازار واحد نیست،

مثلاً فکر می‌کنم پتانسیل رشد بیشتر بازار چین در مقایسه با این بازارها کمتر است و نمی‌دانیم چقدر طول می‌کشد تا بتوانیم عرضه را در چین دو برابر کنیم. **فاطمه نظری - راجع به بازار آمریکای جنوبی تدبیری نیاندیشیده اید؟**

لیون پلتس - چرا، اتفاقاً تا دو سال پیش در برزیل شعبه داشتیم، چون فکر می‌کردیم بازار برزیل برای مصرف پسته آماده است. تلاش کردیم بازار آنجا را رونق دهیم، اما متأسفانه به دلیل اوضاع اسفناک اقتصادی و وضع نابسامان بوروکراسی در برزیل تجربه ای بسیار ناموفق بود. مجبور شدیم تشکیلات مان را در آنجا تعطیل کنیم، زیرا با وجود سرمایه‌گذاری که کردیم نتوانستیم پسته به فروش برسانیم و مصرف را رواج دهیم.

سید محمود ابطحی - لطفاً توضیح دهید در اروپا چند درصد پسته را با برند واندرفول، چند درصد را به توزیع کنندگان و چند درصد را به سایر برندها می‌فروشید؟

لیون پلتس - ۸۰ تا ۹۰ درصد فروشمان به توزیع کنندگان و فراآوری کنندگان در اروپا است که پسته را با برچسب خصوصی به سوپرمارکت‌ها عرضه می‌کنند. سهم برند واندرفول از بازار اروپا کمتر از ۵ درصد است و عمدتاً بازارهای اصلی برای برند واندرفول فرانسه و انگلستان هستند. بقیه فروشمان هم به سایر برندها در اروپا است مثل Z-Burger.

سید محمود ابطحی - بین قیمت مصرف‌کننده و قیمت عمده فروشی چقدر تفاوت وجود دارد؟ لیون پلتس - قیمت مصرف‌کننده را بخش خرده‌فروشی تعیین می‌کند. حاشیه سود بخش خرده‌فروشی از ۱۵ تا ۴۰ درصد متغیر است. قیمت‌های خرده‌فروشی با تأخیر از قیمت‌های عمده‌فروشی تبعیت می‌کنند. بگذارید توضیح دهم که برخورد با بازار اروپا چقدر برای ما مشکل است. بین ۲۰۱۵ تا ۲۰۱۶ قیمت پسته در اروپا ۲۵ درصد افتاد، ما در ماه سپتامبر این قیمت را اعلام کردیم، اما ۶ ماه طول کشید تا سوپرمارکت‌ها هم قیمت را پایین بیاورند. ما ضرر کردیم، اما هیچ کار نمی‌توانستیم بکنیم!

به توازنی رسیدیم. الان باید به فکر باشیم چطور محصول جدیدمان را بفروشیم چرا که اگر نتوانیم به درستی این کار را انجام دهیم، برای نگهداری حجم بسیار زیاد محصول ۲۰۱۸ ظرفیت کافی نخواهیم داشت! همین الان هم ما داریم دو سالی یک بار سیلوی اضافی می‌سازیم.

فاطمه نظری - پس فکر می‌کنید قیمت را دوباره کاهش خواهید داد؟ لیون پلتس - خیر، همانطور که قبلاً هم توضیح دادم حتی با حجم محصول کمتر، اگر عرضه پایدار بماند باید انتظار ثابت ماندن قیمت‌های محصول ۲۰۱۶ و ۲۰۱۷ را داشت. این البته منطقی به نظر می‌رسد چرا که دلار دیگر در دسرساز نیست و عملکرد بازار هم خوب است. می‌دانیم که امسال محصول ایران بیشتر خواهد بود، اما در نهایت فکر می‌کنم بهتر است دو صنعت با هم بازار را پیش ببرند. درست است که هر کدام از ما سهم خود را از هر بازار داریم و در بعضی بازارها با هم رقابت می‌کنیم و ما می‌دانیم که در بازاری که ایران سهم بیشتری برای عرضه داشته باشد قوی‌تر عمل می‌کند و این کاملاً عادی است. اما نکته ای که باید به آن به درستی توجه کنیم، روش برخورد صحیح با محصول زیاد سال جدید است. به فکر عرضه جهانی باشیم و آماده عرضه زیاد در سال جدید باشیم. اینجاست که باید تا می‌توانیم تقاضا را رشد دهیم. باید برای افزایش تقاضا در هر کدام از بازارها به درستی برنامه ریزی کنیم؛ مثلاً رشد تقاضا در بازار اروپا برای ما مشکل است، چون در آنجا کالا بیشتر با برچسب خصوصی و فروش در سوپرمارکت‌ها عرضه می‌شود. در بازار اروپا مصرف‌کننده انگیزه زیادی برای خرید برند واندرفول ندارد. فروش برند واندرفول در اروپا خیلی موفق نبوده، چرا که سوپرمارکت‌ها بیشتر ترجیح می‌دهند کالا را با برچسب خودشان بفروشند. بنابراین بازار اروپا برای ما یک چالش محسوب می‌شود. در مورد بازارهایی مثل هند و اندونزی باید گفت که پتانسیل رشد بسیار بالایی در دراز مدت برای ما دارند و من فکر می‌کنم وقتش رسیده که به طور جدی با این بازارها برخورد کنیم، چون که در آینده با عرضه ۵۰۰ هزار تنی پسته باید فکری برای رشد تقاضا در این بازارها بکنیم.

بود. هرچند قیمت‌های سال ۲۰۱۴ هم بالا بودند و ما می‌دیدیم که مصرف در برخی بازارها کاهش یافته، اما با این حال این نگرانی وجود داشت که نتوانیم به اندازه کافی عرضه کنیم. مثلاً مصرف چین دو سال بود که کاهش یافته بود و ما فکر می‌کردیم که شاید سال ۲۰۱۵ دوباره از بازار چین تقاضا داشته باشیم که همین اتفاق هم افتاد. بنابراین آقای رزنیک براساس ارزیابی‌هایی که در این زمینه داشت، تصمیم گرفت قیمت‌ها را ۵ تا ۶ درصد افزایش دهد. ببینید وقتی میزان محصول به شدت افت داشته باشد و قیمت افزایش پیدا کند، طبیعتاً مصرف کاهش می‌یابد. از آن مهم‌تر این که بعد از آن در بازارهای خارجی ۱۰ تا ۱۲ درصد به ارزش دلار در مقابل یورو اضافه شد، این مساله باعث افزایش ۱۸ درصدی قیمت‌ها در اروپا شد.

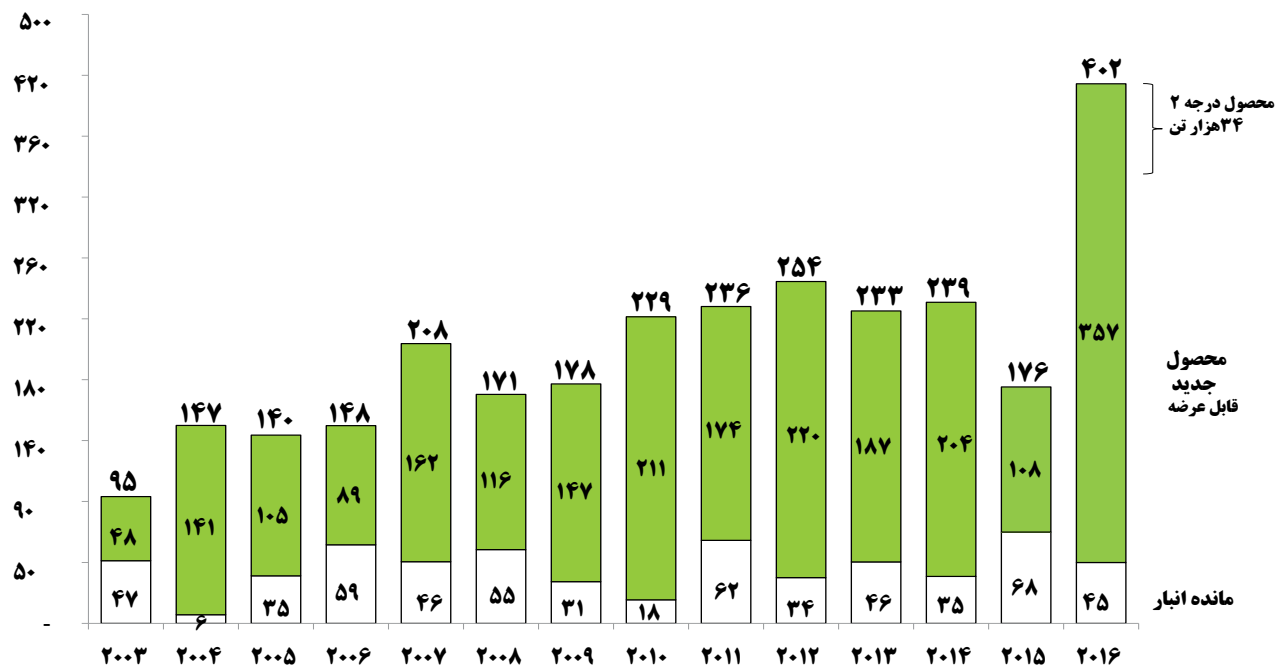
حسین عامری - پس می‌شود گفت این تصمیم به نوعی اشتباه بود؟

لیون پلتس - بله، به نوعی اشتباه رایجی بود که اتفاق افتاد ولی هیچ فرمولی برای این مساله وجود ندارد. تصمیمات مربوط به قیمت بر اساس فرضیه‌هایی که وجود دارد گرفته می‌شود: ۱. محصول به شدت کم است. ۲. مانده انبار ۷۰ هزار تن بیشتر نیست. ۳. ۱۲۷ هزار تن حجم برداشت شده قابل توجه نیست. بعد این سوالات پیش می‌آید که اگر چین مصرفش را از سال گذشته ۲۰ درصد بیشتر کند چه می‌شود؟ با بخش خرده‌فروشی که در آن قیمت‌ها مستقیماً بر مصرف تأثیر می‌گذارند چه کنیم؟ البته درست است که همیشه می‌توان با تبلیغات بیشتر فروش را افزایش داد، اما در نهایت اینها همه فرضیه‌اند. البته این را هم بگویم شما باید خوشحال باشید که قیمت اینقدر بالا رفت.

در پاسخ به قسمت دوم سؤالتان باید بگویم با حجم بسیار زیاد محصول ۲۰۱۶ مجبور بودیم قیمت را پایین بیاوریم. برای اینکه قفل بازار را بشکنیم باید بلافاصله ریسک می‌کردیم و قیمت را تنظیم می‌کردیم. با این تصمیم توانستیم دو سوم محصولمان را بفروشیم. چنان حجم زیاد محصول را قطعاً نمی‌توانستیم ظرف یک سال بفروشیم، ولی حداقل تا پایان سال

میزان محصول قابل عرضه آمریکا

هزار تن

مجموع عرضه = محصول جدید قابل عرضه + مانده انبار

محصول قابل عرضه = ۸۸ درصد از کل محصول برداشت شده

Wonderful pistachios & almonds

۲۷

هند بسیار سنتی، خرد خرد و پراکنده است و به دلیل نداشتن پشتوانه مالی کافی برایشان بسیار سخت است که در حجم زیاد با ما کار کنند. من فکر می کنم اگر زیرساخت ها تغییر یابند تا ساختار درستی از بازار در هند به وجود آید و محدودیت ها برطرف شود زمینه ای فراهم خواهد شد که پسته آمریکایی و ایرانی بتوانند درست با یکدیگر رقابت کنند. این به نفع پسته ایران هم خواهد بود. مثلاً در اروپا من مشتری هایی دارم که پسته ایرانی هم کار می کنند، پس این اتفاق می تواند در هند هم بیفتد. به نظر من با توجه به میزان جمعیت این کشور پتانسیل بازار هند بسیار بالا است. باید بیشتر به این بازار بپردازیم و ببینیم که چطور می توان زمینه تجارتي پدیدار و بلندمدت برای عرضه پسته به هند به وجود آوریم. بنابراین از آنجا که تجار ایرانی در هند موفق عمل کرده اند من از هرگونه توصیه و راهنمایی شما در این زمینه استقبال خواهم کرد، چون اگر بتوانیم این بازار را با هم گسترش دهیم قطعاً به نفع کل صنعت پسته دنیا خواهد بود.

متفاوت است.
ابوالفضل زارع نظری - شما غیر از اروپا مسئول فروش واندرفول در هند، خاورمیانه و آفریقا هم هستید. مجموع صادرات آمریکا به این مناطق به ۱۰ هزار تن هم نمی رسد، علت چیست؟ آیا قصد دارید صادرات به این مناطق را افزایش دهید؟
لیون پلتس - در مورد بازار هند همانطور که گفتم عملکرد ما با چالش هایی روبرو بوده است. هندی ها طعم پسته ایرانی را ترجیح می دهند. مشکل دیگر ما با بازار هند، پراکندگی آن است. اگر مدل بازار اروپایی را در نظر بگیرید، می بینید که آنجا ما نهایتاً با پنج فرآوری کننده بزرگ سر و کار داریم که کل بازار خرده فروشی اروپا را می چرخانند، پس برای صادرکننده ی آمریکایی خیلی راحت است که وارد بازار اروپا شود. اما در هند داستان فرق می کند، صدها نفر حق العمل کار وجود دارد که پشتوانه مالی لازم و درست و حسابی برای واردات ندارند و شرکت واندرفول معمولاً با حق العمل کارها، کار نمی کند؛ بنابراین ساختار بازار

به این دلیل که سوپرمارکت ها همیشه قیمت را در ماه ژانویه هر سال (آغاز سال میلادی) اعلام می کنند. با این شرایط مصرف کننده انگیزه ندارد پسته با قیمت بالا بخرد.
سید محمود ابطحی - سوال من این است؛ امروز پسته آمریکا به طور متوسط کیلویی چند یورو به مصرف کننده اروپایی فروخته می شود؟
لیون پلتس - امروز پسته در فروشگاه های زنجیره ای آلدی (Aldi) و لیدل (Lidl) به طور متوسط در بسته های ۲۵۰ گرمی (۲,۹۹ یورو) کیلویی ۱۲ یورو در آلمان به عنوان بازار اصلی فروخته می شود. البته قیمت در جاهای مختلف اروپا فرق می کند؛ مثلاً در بلژیک پایین تر و در فرانسه بالاتر است.
مرتضی کارگر - قیمت در اروپای شرقی چقدر است؟
لیون پلتس - برخلاف انتظارتان باید گفت بعضی وقت ها قیمت در اروپای شرقی بالاتر از اروپای غربی است، چون میزان مالیات بر ارزش افزوده (که جزئی از قیمت مصرف کننده محسوب می شود) در قسمت های مختلف اروپا

گفتگو با نایب رئیس کمیسیون مالیات، کار و تأمین اجتماعی اتاق بازرگانی ایران و رئیس کمیسیون بانک، بیمه و امور مالیاتی اتاق بازرگانی کرمان در خصوص:

کاهش ضرایب مالیاتی

کرمان بودم که به عنوان عضو علی البدل انتخاب و از سال ۹۲ به هیأت نمایندگان دوره هشتم اتاق راه پیدا کردم. در سال ۹۳ نیز مجدداً کاندید هیأت نمایندگان اتاق کرمان بودم و به عنوان نفر چهارم از بین ۴۵ نفر کاندید هیأت نمایندگان اتاق کرمان با رأی اعتماد اعضا به عنوان عضو هیأت نمایندگان اتاق کرمان انتخاب شدم که در ابتدای دوره با اعتماد جمع ۱۵ نفره هیأت نمایندگان به عنوان رئیس کمیسیون بانک، بیمه و امور مالیاتی اتاق کرمان و عضو هیأت نمایندگان اتاق ایران انتخاب شدم. در اتاق ایران نیز به عضویت کمیسیون تخصصی مالیات، کار و تأمین اجتماعی درآمد و در این کمیسیون نیز به عنوان نایب رییس اول این کمیسیون انتخاب شدم که همین جا از تمامی افرادی که به بنده اعتماد کردند تشکر نمایم.

چهارم مشکلی در صنعت پسته مربوط به نوع فعالیت شما است؟

از آنجا که در انتخابات داخلی هیأت نمایندگان مسئولیت کمیسیون بانک، بیمه و امور مالیاتی اتاق کرمان به حقیر سپرده شده است. لذا بخشی از فعالیت هایی که در حوزه پسته انجام داده ایم به این شرح است:

اگر فعالین پسته خاطرشان باشد در سال ۹۳ صادرکنندگان ملزم شده بودند که گزارش فصلی خرید و فروش های خود را در سامانه سازمان مالیاتی ثبت کنند. بنابراین صادرکنندگان جهت ثبت اطلاعات خرید خود به مشخصات و کدملی تولیدکنندگان نیاز داشتند و آنها راغب نبودند اطلاعات خود را بدهند. با برگزاری جلسات متعدد در شورای گفتگوی استان و اتاق بازرگانی کرمان نهایتاً پیگیری این موضوع به بنده سپرده شد. متعاقباً با پیگیری های به عمل آمده از سوی سازمان مالیاتی، بخشنامه ای مبنی بر مجوز ثبت گزارش خرید محصولات کشاورزی بصورت تجمیعی داده شد. به این ترتیب عملاً یک مشکل از سر راه

چهارم آقای کاربخش! شما در چه بخشی کار می کنید؟

بنده از سال ۶۸ با ثبت و تأسیس بازرگانی کاربخش راوری به عضویت اتاق درآمد ام و کماکان به فعالیت خود ادامه می دهم. از سال ۸۳ فعالیت صادراتی را به طور جدی آغاز کردم و سال ۸۶ شرکت فراوری جاده سبز آسیا را تأسیس کردم که فعالیت فراوری و بسته بندی محصولات پسته و مشتقات را انجام می دهد. عضو مؤسس انجمن پسته ایران هستم که در دوره گذشته، اعضاء محترم بنده را به عنوان عضو هیأت امنا انجمن پسته انتخاب کردند. همچنین در سال ۸۹ کاندید عضویت در هیأت نمایندگان اتاق بازرگانی

قبول دارید تسهیل گری، رایزنی و لابی گری کار آسانی نیست؟ خصوصاً اگر تسهیل فضای کسب و کار مد نظر باشد! چرا که ملغمه ای از توانمندی در چانه زنی، هوش هیجانی و کاردانی را می طلبد. صنعت پسته ایران در بخش بازار با برخی از مقررات دست و پا گیر دست و پنجه نرم کرده و گاهی اوقات مقرراتی وضع می شود که به قول اساتید فن نیاز به مقررات زدایی است. جلیل کاربخش راوری در این عرصه کارآزموده است و تلاش دارد در جهت پیشبرد اهداف و اعتلای صنعت پسته گام های موثری بردارد. در ادامه از زبان کاربخش آنچه در پس پرده دغدغه های مالی صنعت پسته وجود دارد، آشنا می شوید.

صادرکنندگان پسته و سایر محصولات کشاورزی کشور برداشته شد.

در خصوص تلاش ها برای کاهش ضرایب مالیاتی باید بگویم در سال ۹۳ برای عملکرد سال ۹۲ از اتاق کرمان به اتفاق دبیرکل وقت انجمن پسته، آقای مهندس فیضی، پیگیری هایی انجام دادیم و در جلسات ضرایب مالیاتی شرکت داشتیم. آن زمان ضریب عملکرد تجارت داخلی پسته در استان کرمان ۶ درصد بود که آن را به ضریب ۴ درصد کاهش دادیم. نهایتاً در سال ۹۵ بنده به عنوان عضو هیأت نمایندگان اتاق ایران و نایب رئیس کمیسیون مالیات، کار و تأمین اجتماعی اتاق ایران با حکم ریاست اتاق ایران به عنوان نماینده اتاق در سازمان مالیاتی کشور معرفی شدم تا به عنوان عضو کمیسیون ضرایب مالیاتی کشور در خصوص تعیین ضرایب از سال ۹۴ شرکت و تصمیم گیری کنیم. در واقع کمیسیون ضرایب در سازمان مالیاتی کشور متشکل از نمایندگان اتاق بازرگانی ایران، اتاق اصناف، بانک مرکزی، سازمان مالیاتی و سازمان نظام پزشکی است و درخصوص تعیین ضرایب عملکرد مالیاتی تصمیم می گیرند. با پیگیری انجام شده در سال ۹۵ برای سال عملکرد ۹۴ ضریب درآمدی مالیات خرید و فروش داخلی کشور از ۶ درصد به ۳٫۵ درصد کاهش پیدا کرد. این خبر خوش را به فعالین اقتصادی بدهم که یکی از مصوبات امسال هم تعیین ضرایب مالیاتی سال ۹۵، ضریب عملکرد تجارت داخلی پسته از ۳٫۵ درصد به ۲ درصد کاهش پیدا کرد. ضمن اینکه فعالین حوزه حق عملکردی پسته نیز می توانند کماکان از ضریب یک درصد استفاده کنند. حق عملکردان یک تکالیف خاص دارند که باید دفاتر را نگهداری کنند و اگر تکالیف خود را انجام دهند می توانند از مزایای این ضریب بهره مند شوند.

ثبت اطلاعات تولیدکننده

چه مشکلی ایجاد میکرد؟

مشکل ایجاد شده این بود که تولیدکنندگان و فروشندگان داخلی راغب نبودند اطلاعات خود را در اختیار صادرکنندگان بگذارند. اگر خاطرتان باشد آن زمان یک بحث داغ راجع به قطع یارانه ها وجود داشت. یکی از

دغدغه های تولید کنندگان خرد، قطع شدن یارانه شان بود و این موضوع باعث می شد که تولیدکنندگان راغب نباشند تا اطلاعات خود را به صادرکنندگان بدهند. می گفتند که این اطلاعات در سامانه مالیاتی دولت ثبت می شود و یارانه ما را قطع می کنند. همچنین تولید کنندگان و تجار داخلی کد اقتصادی نداشتند و در عوض می بایست کد ملی در اختیار سازمان مالیاتی قرار بگیرد و در مقابل این امر مقاومت می شد. عدم اجرای این تکلیف باعث می شد که سازمان مالیاتی در این خصوص جرایمی برای صادرکنندگان در نظر بگیرد. هم اکنون بنا به بخشنامه صادره تبصره ۳ ماده ۱۶۹، اطلاعات بصورت تجمیع شده وارد می شوند و نیازی به ثبت اطلاعات تک تک فروشندگان نیست.

در خصوص تجارت داخلی هم صادق است؟

بله، حتماً تجارت داخلی هم می توانند از این امکان استفاده نمایند، ولی خاطر نشان می کنم با اجرای کامل نظام جامع مالیاتی کلیه فعالین اقتصادی ملزم به ارائه گزارش فعالیت خود به سازمان مالیاتی می باشند. لذا، تجارت داخلی نیز باید معاملات خود را شفاف کنند و خرید و فروش ها را به صورت فصلی ثبت کنند.

گویا قبلاً تولیدکنندگان و ضباطان هم ملزم به پرداخت مالیات شده بودند؟

بله صحیح می فرمایید. این موضوع مشکل بزرگی ایجاد کرده بود. چون سازمان امور مالیاتی در سال ۹۲ برای برخی از فعالین این حوزه برگ تشخیص تحت عنوان مالیات بر ارزش افزوده پسته تولیدی صادر کرده بود. این بحث مطرح شده بود که پسته خشک به دلیل اینکه محصول فرآوری شده محسوب می شود، پس شامل مالیات بر ارزش افزوده است. یعنی ضبط پسته و جداسازی پوست تر به معنی فرآوری تلقی شده بود. برای توجیه این مساله هم به تعریف اداره استاندارد استناد می کردند. نهایتاً طبق درخواست اتاق تجدید نظر پنجم استاندارد پسته در دستور کار و مورد بررسی قرار گرفت که نهایتاً در تجدید نظر پنجم استاندارد ۱۵ این تعریف تغییر داده شد و تعریف فرآوری پسته

به تغییر طعم، مزه و بو پسته تغییر پیدا کرد. بر این اساس و با موافقت سازمان مالیاتی ۹ درصد مالیات بر ارزش افزوده از پسته خام حذف شد. به اذعان بزرگان این صنعت، این موضوع کمک بزرگی به باغداران، ضباطان و تجار پسته کشور نمود.

کمیسیون بانک و بیمه و امور مالیاتی برای صنعت پسته در زمینه ی بانکی چه کارهایی انجام داده است؟

حوزه تأمین مالی یکی از اصلی ترین مأموریت های کمیسیون است. لذا بنده به عنوان رئیس این کمیسیون در اتاق کرمان از ابتدای دوره موضوع تأمین مالی را هم مرتباً پیگیری کردم. امسال سال سوومی است که تأمین مالی صادرات پسته و خرما را در استان پیش می بریم. ما در سال محصولی ۹۴ تسهیلاتی را با حمایت مدیران دولتی خصوصاً وزارت جهاد کشاورزی و اتاق بازرگانی پیگیری کردیم که در اختیار صادرکنندگان این حوزه قرار گرفت و در سال ۹۵ هم با پیگیری های انجام گرفته از محل منابع صندوق توسعه ملی در حدود ۱۲۰ میلیارد تومان تسهیلات در اختیار صادرکنندگان قرار گرفت. در سال جاری نیز با پیگیری های انجام گرفته ۱۰۰ میلیارد تومان از منابع صندوق توسعه ملی و ۲۳۰ میلیارد تومان از منابع داخلی بانک کشاورزی تحت عنوان تسهیلات به صادرکنندگان پسته تخصیص یابد، تا بتوانند خرید اول فصل را انجام دهند.

سخن پایانی شما

همانطور که عرض کردم از سال ۱۳۶۸ عضو اتاق هستم و از سال ۱۳۶۴ فعالیت های اقتصادی ام را شروع کرده ام. نزدیک به سی سال برای خودم کار کردم و اعتقاد دارم همه فعالین اقتصادی بهتر است در حوزه مسئولیت اجتماعی هم مشارکت داشته باشند. به این منظور سعی کردم که به این حوزه ورود کنم و همانطور که عرض کردم از سال ۱۳۹۲ به هیأت نمایندگان اتاق بازرگانی آمدم و با خودم عهد بستم تا زمانی که مسئولیت بر عهده دارم چه در اتاق ایران و چه کرمان و چه انجمن پسته از هیچ گونه تلاشی دریغ نکنم و فکر می کنم تا کنون بر این عهد خود پایبند بوده ام.

در گفتگو با احمد خانی، عضو خانه کشاورز رفسنجان مطرح شد:

آشتی ملی، راهکار برون رفت از بحران آب

۵۰ سال فعالیت کشاورزی در منطقه ی پسته خیز نوق از توابع شهرستان رفسنجان یعنی چشیدن مزه تلخ و شیرین برخی از واقعیت های این دشت. مزه تلخی که مزه شیرین صدای جمع آوری انبوه حجم پسته از روی میدان و انبارش آن را از یاد کام آدمی می برد؛ مزه ی تلخ بی آبی! احمد خانی، باغدار و عضو خانه کشاورز رفسنجان که این تاریخ ۵۰ ساله را درک کرده، اذعان دارد که این تلخ کامی در خواب و بیداری به سراغش می آید و دلش می خواهد راهکاری ارائه دهد تا از رنج مردمان دیارش بکاهد. در ادامه نقطه نظرات وی در جهت تسهیل بحران بی آبی آورده شده است.

آقای خانی! دیدگاه شما در مساله بحران بی آبی چیست؟

این یک مساله اصلی نه تنها برای کشور ما بلکه برای دنیا است. واقعیت این است که خطر بی آبی در ایران از خطر جنگ بیشتر است و اگر فکری در جهت حل این بحران نشود باید منتظر یک فاجعه باشیم. اگر بخواهیم به گذشته برگردیم و مقصرانی که در رسیدن به وضع امروز دخیل بودند را فهرست کنیم، شاید به نتیجه ای نرسیم. دیدگاه من این است که هم بهره برداران و هم حاکمیت مقصر بودند. اگر بخواهیم به میزان تقصیر عدد نسبت دهیم، باید بگویم ۵۰ درصد بهره برداران و ۵۰ درصد حاکمیت کوتاهی کرده اند.

اما اینکه هم اکنون چکار باید کرد، مهم است. به نظر من باید بین حاکمیت یا همان آب منطقه ای و بهره برداران آشتی ملی رخ دهد. در شرایط فعلی ما داریم با یکدیگر لجبازی می کنیم. ما توپ را در زمین آنها انداخته ایم و می گوئیم مقصر هستند؛ حفاظت و کنترل نکردند؛ آنها هم ما را متهم می کنند که شما اضافه برداشت داشته اید و تخلف کردید. همه ی این موارد از سوی طرفین صحیح هستند، اما چه باید کرد؟! واقعیت امر این است که اگر ما بخواهیم در این سرزمین ماندگار باشیم باید برداشت مان به نصف کاهش یابد؛ در این شرایط تنها به تعادل می رسیم، حتی نمی توانیم به وضع سابق برگردیم. اگر ۵۰ درصد

برای ما کاری خواهد کرد؛ هرگز اینگونه نمی شود. خودمان خراب کردیم، پس خودمان باید درستش کنیم.

چطور؟ راهکار چیست؟

در خصوص اینکه به چه سمتی برویم و راهکارها را پیدا کنیم باید بگویم هرکسی نظری دارد و همه نظرات قابل احترام هستند. چالشی که در دشت رفسنجان و کرمان داریم، چالش تفاوت پروانه ها است و حل این موضوع خیلی سخت است. یک عده پروانه هایشان قانونمند است، اما حجم قابل برداشت در پروانه شان بسیار زیاد است در حالی که عده ای عدد مربوط به برداشت شان ناچیز است. از نظر قانونی اگر قرار باشد برداشت ها کم شوند باید به صورت قانونمند درصدی از همه ی پروانه ها کم شود. در این شرایط باغدارانی پسته برای کسانی که حجم پروانه ناچیزی دارند مقرون به صرفه نیست و از بین می روند. چالشی که ایجاد می شود این است که شاید در مقابل دیگران و قانون ایستادگی کنند. اگر ایستادگی نکنند، معضل اجتماعی پیش می آید؛ فقر می آید و اگر فقر بیاید امنیت اجتماعی به خطر می افتد. فرض کنید آقایانی که قانونمند هستند و حجم پروانه هایشان زیاد است؛ چگونه در محیط ناامن می خواهند کسب درآمد کنند؟! فرض کنید سر چهار راه می خواهیم دور بزنیم و حق با شما است،

برداشت آب را کاهش دهیم شاید وضع آب بدتر از الان نشود، اما این کار تبعاتی در پی دارد؛ درآمدها کم می شود و به مشکلات اقتصادی و مسائل اجتماعی گرفتار می شویم. حل این مسائل باید توسط یک کمیته متشکل از بهره بردارانی که واقعا بی طرف و دلسوز هستند و به دنبال منافع شخصی نیستند، صورت گیرد. یعنی منافع دراز مدت کشور و منطقه مدنظر قرار گیرد.

هم اکنون کارهای پراکنده ای از سوی برخی از جمله تسهیلمان جهت آگاه سازی مردم و بازگو کردن حقایق بحران آب در حال انجام است، اما با یک گل بهار نمی شود. پیشنهاد من این است که در سطح جامعه بیشتر باید تلاش کنیم و عده ی بیشتری که دغدغه ی آب دارند را با خود همراه سازیم. نمی توان نسبت به تمدنی که قدمت تاریخی هزاران سال دارد بی تفاوت ماند و نابودی آنرا تماشا کرد. شما حتماً تاریخ خوانده اید و می دانید به خاطر خشکسالی قبل از انقلاب یک مهاجرت از منطقه سیستان و بلوچستان به استان گلستان رخ داده و هنوز بعد از گذشت ۵۰ سال این قوم مهاجر نتوانسته اند با فرهنگ این منطقه خو بگیرند.

اگر یک روزی فرار رسد که آب تمام شود این خیل جمعیت کجا باید بروند؟! چگونه بروند؟! اگر فکر می کنیم دولت

اما اگر یک ترمزی بزنید و آنکه آمده وسط چهارراه رد بشود به مشکل ترافیک و تصادف برنمی خوریم. این را خطاب به مالکینی که قابل احترام هستند می گویم، حق تقدم با شما است اما اگر رعایت کنید، از خود گذشتگی کنید و از منافع قانونی خود کوتاه بیایید مشکل تا حدی حل می شود.

آیا فکر نمی کنید در حل یک مساله و برای پیشنهاد راهکار، شناخت علل و عوامل بروز مشکل خیلی مهم باشد؟ به هر حال حاکمیت در رأس هرم قدرت مسئولیت سنگین تری دارد و باید پاسخگو باشد.

ببینید! ما در ابتدای انقلاب خلاء قانونی داشتیم. اگر بخواهیم در ۲ یا ۳ سال قبل و بعد از انقلاب حاکمیت را مقصر بدانیم، باید بگویم که آن زمان حاکمیت خیلی حاکم نبوده است و اگر این چند سال را در نظر بگیریم، می توان گفت که مردم و حاکمیت هر کدام ۵۰ درصد مقصر بوده اند. به هر دلیل ذات انقلاب دگرگونی است و یک خلاء قانونی ایجاد می شود. مگر قوانین آب مصوب سال های قبل از انقلاب نیستند؟ پس خلاء قانونی وجود نداشته، بلکه مجری قادر به اجرا نبوده است. مشکل این است که در سال های اخیر هم این قوانین رعایت نشده اند! ببینید! نمی دانستیم مسئول اجرای قانون در آن موقع چه کسی بوده است و یک تداخلاتی پیدا شده است. در آن زمان حضور روحانیت در کمیته آب رفسنجان باعث اتخاذ تصمیماتی شده بود که از اختیارات شرکت آب منطقه ای خارج بوده است و نمی توان گناهی را پای این شرکت نوشت. شرکت آب منطقه ای اگر هم می خواست کاری انجام بدهد، نمی توانست.

فرض کنید روزی فرزند یک خانواده تصمیم بگیرد اسباب و اثاثیه ای که بقیه اعضا دارند استفاده می کنند، جمع کند و بفروشد و پولش را خرج خودش کند! فکر می کنید چه کسی مسئول جایگزین کردن این وسایل است؟

در درجه اول توقع این است که همان پدر خانواده راهکاری پیدا کند. از داشته هایش هر چقدر که مانده دوباره بیاورد و وسایل زندگی و رفاه خانواده را فراهم کند. منکر اینکه سایر اعضای خانواده

نقش دارند نیستیم، اما نقش پدر خانواده باید پر رنگ تر باشد تا بتواند دوباره زندگی را از نوع بسازد.

شما می گوید هر دو طرف، یعنی دولت و کشاورزان مقصر هستند. در این شرایط فرض کنیم کشاورزان قبول تقصیر کرده باشند. آیا دولت مقصر بودن خود را پذیرفته است؟

حقیقتاً من دولت را خیلی در این بحث جدی نمی بینم؛ یعنی شعارها جدی هستند، ولی عملکرد جدی نیست. از روزی که آقای رزم حسینی استاندار کرمان شدند جلسات مختلفی و شاید حدود ۱۰۰ جلسه در سطح استان برگزار شد، ولی به نتیجه ای نرسیدند؛ چون صدای مردم را نمی شنوند. من نمی خواهم بگویم از مدیری که در سطح استان تصمیم می گیرد، راه حل ها را بهتر می توانم پیدا کنم و پیشنهاد بدهم. قدرت اجرا دست ایشان است، اما بهتر است راه حل های ما را هم بشنوند.

طبق گفته ی شما هنوز دولت مقصر بودن خودش را نپذیرفته است و گرنه تنها برای کشاورزان نسخه نمی پیچید و خودش هم سعی می کرد قدمی بردارد.

شما از من که بی طرف هستم سوال می پرسید؛ من هم بر اساس بی طرفی خودم پاسخ می دهم. قطعاً کسی که مقصر است به سادگی قبول تقصیر نمی کند؛ شاید همین بهره برداران هم نپذیرند. این نظر من است که می گویم فرض را بر ۵۰ درصد تقصیر طرفین بگذاریم تا مساله حل شود. اینکه دولت نمی پذیرد، بحث دیگری است. حرف من این است که بیاییم بنشینیم و دنبال مقصر باشیم تا بتوانیم برای آینده برنامه ریزی داشته باشیم. فرض کنید ما دولت را متقاعد کردیم که اشتباه کرده است، چه می شود؟!

قطعاً آن موقع نمی گوید بهره برداران اشتباه کرده اند و باید این کارهای دیگه شده از سمت ما را انجام دهند!

ببینید! طبق شواهد و قرائن مقصر بودن دولت اثبات شده است. فرض کنید شما کسی را به نهبانی خانه ای گمارده اید؛ فردا می آید و می بینید در و پیکر خانه را دزد برده؛ آیا می توانید نهبان را به عنوان مقصر اصلی توقیف کنید؟

به هر حال نهبان می بایست محافظت می کرده، حرف ما هم همین است؛ می گویم شما به عنوان حاکمیت مسئول حفظ منابع آبی بودید، این حفاظت را کجا اعمال کردید؟ من متخلف بودم؛ آیا شما وظیفه ذاتی خود را انجام داده اید؟ از دهه ی ۷۰ که پروانه ها را صادر می کردند، پول کنتور حجمی را از مردم می گرفتند. اگر دولت از آن زمان تا کنون قانون را رعایت کرده بود، اینقدر منابع از دست نمی رفت.

تنها منابع آب از دست مردم نرفته است. هزینه های زیادی برای احداث و داشت باغ ها شده است. کشاورزان هزینه کردند؛ زمین زیر کشت بردند؛ درخت بزرگ کردند؛ اگر آن روز اعمال قانون کرده بودند، زمین ۱۰۰ هکتاری زیرکشت نمی رفت که الان مجبور شوم ۸۰ درصد آن را رها کنم.

شما می دانید برای حل بحران بی آبی در سطح استان چه فعالیت هایی دارد انجام می شود؟

به طور کلی چندین کار دارد انجام می شود، اما اینکه کدام یک اجرایی است نیاز به درک کشاورزان و مسئولین دارد. می گویند از خلیج فارس و دریای عمان آب می آورند! از اطراف استان اصفهان آب می آورند! ذکر این سخنان یک خوشحالی و باور کاذب در بین کشاورزان ایجاد می کند. دولت وظیفه دارد این مسائل را باز کند و بگوید ببخود امیدوار نباشید. چون آبی که از خلیج فارس می آید برای شرکت های گل گهر سیرجان، سرچشمه، ذوب بردسیر و ... است و قیمت هر متر مکعب آن حداقل ۱۰ هزار تومان برآورد شده که برای کشاورزی مقرون به صرفه نیست. آبی که از طرف چهار محال بختیاری قرار است بیاید، فقط صرف شرب چند شهرستان شهربابک، انار، زرنند، سیرجان و کرمان می شود، پس نمی توان برای کشاورزی به آنها دل بست.

متأسفانه ما پد طولایی در هزینه کردن داریم؛ اخیراً تلاش دارند که آب های ژرف را کشف کنند و آب از اعماق ۳ هزار متری زمین استخراج کنند! کارهایی از این دست خیلی خطرناک هستند.

کاهش پروانه ها به میزان ۵۰ درصد روی کاغذ است و هنوز اجرایی نشده است. همچنین انواع و اقسام آبیاری نوین از جمله قطره ای در حال ترویج است و برای اجرای آن وام بلاعوض می دهند که

گیرد. اما اینکه بخواهیم مثلاً از کبوترخان آب ببریم به جوادیه فلاح هیچ وقت از نظر اجتماعی و اقتصادی این امکان وجود ندارد. انتقال آب به نقطه ی دیگر باعث تمرکز درآمد و جمعیت در آن نقطه می شود و بیکاری در مبدأ افزایش می یابد. الان بیشترین فاصله ایی که آب از چاهی به چاه دیگر منتقل می شود چقدر است؟

برخی از جابجایی ها به صورت سنتی وجود داشته و بیشترین آن حدود ۱۰ کیلومتر و عمدتاً کمتر از این مسافت انجام می شود.

شما فرمودید آبی که از خارج از حوضه منتقل می شود برای کشاورزی مقرون به صرفه نیست. چگونه برای صنعت مقرون به صرفه است؟

این را باید از مسئولین پرسید. من نظرم این است وقتی که آب را می آورند باید حتماً مقرون به صرفه باشد. اما صنعت ما هم صنعت معیوبی است؛ یعنی اگر روزی دولت بپاید و سوبسید انرژی اعم از گاز و برق را حذف کند و هزینه ی آن را به قیمت واقعی بگیرد، معلوم نیست چه بر سر صنعت می آید.

چند روز پیش مطلبی در روزنامه اقتصاد کرمان با عنوان درس های کمبود منابع می خواندم که آقایان باهنر، مرعشی و جلال پور تقریباً متفق القول بودند که در دشت های استان قبل از روناس و پنبه کاشته می شده که امروز جای خود را به کشت پسته داده اند؛ هم اکنون که به دلیل بی آبی مزیت اقتصادی با پسته نیست می توانیم به سمت توسعه ی صنعتی-معدنی یا فعالیت های خدماتی برویم. نظرتان به عنوان یک باغدار پسته در این خصوص چیست؟

این تفسیرشان خیلی واقعیت ندارد. اگر توجه کنید در گذشته ما در همین رسته ی کشاورزی پیش رفتیم. الان چگونه می خواهیم کشاورزی را کاملاً کنار بگذاریم و برویم در یک صنعت دیگر؟ یعنی به این موضوع کاری ندارند که چه کسی می ماند و چه کسی نابود می شود؟! از دید ایشان اگر اینجا کسب درآمد نشد می رویم آنجا. اما مسئله ی مهم این است که ما کشاورزی را نمی توانیم نادیده بگیریم.

چون دولت به سادگی قرار نیست جبران خسارت کند.

شما فکر می کنید چقدر
حق را به آنها می دهید؟

بستگی به توان آنها در پیش برد این مسئله دارد. اگر ما احساس و برداشت مان از اجرای قانون این باشد، فاجعه است. یک زمانی چیزی به زور از کسی گرفته می شود در این شرایط حق مالکیت زیر سوال می رود. اما امروز منظورم این است که بخشیدن حق مالکیت بصورت داوطلبانه و رعایت برخی مصالح و گذشت به دلیل منافع دراز مدت می تواند رمز ماندگاری ما شود. چون در آینده ممکن است منافع اشخاص در خطر نیافتد.

فکر می کنید در صورت ناآمنی، ضرری که دولت متحمل می شود چقدر است؟ بینید! قطعاً دولت در این رابطه ضررش به مراتب ۱۰۰ ها برابر بیشتر از شخص حقیقی است، اما بحث بر سر این است که آیا دولت این خطر را احساس می کند و اهمیتی برای آن قائل است یا خیر؟! به نظر من هیچ اهمیتی نمی دهد. خیال می کنید ما از این الگوها در جاهای دیگر نداریم؟! الان وضعیت سیستان و بلوچستان چگونه است؟! دولت چه کاری انجام داده است؟ آنجا ناآمنی نیست؟ مهاجرت نیست؟ فقر نیست؟ اینجا هم می شود مثل سیستان و زابل. کسی این دغدغه را دارد که از این اتفاقات نااحت شود و احساس مسئولیت بکند.

یعنی شما می گوید دولت ما مردمی نیست و نسبت به اتفاقاتی که بر مردم می افتد بی تفاوت است؟ ببینید! در اینکه دولت مردمی است، شکی نیست. اما این را هم باید پذیرفت که برای داشتن زندگی خیلی معمولی در ایران نباید درآمد کمتر از ۳ میلیون تومان باشد، اما آدم هایی با درآمد ۳۰۰ هزار تومان، فقط زنده هستند.

دولت برخی از جاها جلوی انتقال آب درون حوضه ای را هم می گیرد و این مسئله با افزایش بهره وری منافات دارد. بله. الان اگر به عنوان مالک یک چاه بروید و شکایت کنید که آب را دارند انتقال می دهند می تواند از نظر قانونی مشکل ساز شود. من خودم از کسانی هستم که معتقدم این جابجایی آب باید صورت بگیرد. البته بر این باورم که جابجایی به یک حد و حدودی نیاز دارد؛ مثلاً ۵ کیلومتر اطرافمان می تواند انجام

به نظر من هیچکدام از این راهکارها از میزان برداشت آب نمی کاهد و تنها بهره وری را افزایش می دهد. به اعتقاد من باید مردم را دخالت بدهیم و یک کمیته مردمی در هر منطقه تشکیل شود و مردم به کمک حاکمیت از برداشت بی رویه آب جلوگیری کنند؛ راه دیگری غیر از این نیست.

پیشرفت فعالیت های تسهیلگری
جهت جلب مشارکت چقدر بوده
است؟

بد نیست؛ اما همه گیر نشده است. ما می‌نشینیم و یک تصمیماتی می‌گیریم و بعداً می‌خواهیم آنها را اجرایی کنیم و در اجرا می‌مانیم. قصد این است در رفسنجان افرادی که در بحث آب جدی هستند کمک کنند و یک هیأت موسس تشکیل دهند و یک کمیته به عنوان آب‌بران یا حفاظت از آب با کمک حاکمیت تشکیل دهند که کار نظارت و بهره‌برداری از منابع را عهده دار شوند. می‌خواهند مردم را قانع کنند که آب کمتری بردارند. به نظر من این کار خیلی سخت، اما امکان‌پذیر است.

اینکه دولت به یکباره اعلام می کند که پروانه ها باید ۵۰ درصد کاهش یابند و یا بهره برداران باید خسارت به آبخوان بپردازند، قانون است یا بخشنامه و جقدر ضمانت اجرایی دارد؟

قانون پروانه ها را مطالعه کنید. نوشته شده که اگر به هر دلیلی سفره ای آب زیرزمینی کم آب شد، آب منطقه ای می تواند به نسبت کمبود سفره، از پروانه بکاهد.

طبق ماده ۴۴ قانون توزیع عادلانه آب مصوب سال ۶۱، دولت متعهد به جبران خسارت است. پس احتمالاً کاهش پروانه ها طبق قانون نباشد و بخشنامه باشد، اما راهکارمان همین است و گزینه ی دیگری نداریم که به آن سمت برویم.

شما می گوئید دولت ۵۰ درصد مقصر است و راهکاران برای رفع بحران این است که مردم ۵۰ درصد از حق شان بگذرند! پس دولت می خواهد چه عملی انجام دهد و حقوق مالکیت چه می شود؟

اصلاً حرف شما صحیح است! آیا کسانی که ذینفع هستند و حق با آنهاست حاضرند علیه دولت طرح دعوا کنند؟

طرح تعادل بخشی و آینده منابع آب

حسین زراعتکار

کارشناس آب زیرزمینی استان کرمان

داده می شود، هم اکنون قیمت برق در مصارف کشاورزی تقریباً یک چهارم بخش خانگی است، این درحالی است که برق تولیدی در نیروگاه ها نیز با یارانه انرژی تولید می شود. به عنوان مثال قیمت یک متر مکعب گاز در ایران حدود یک بیستم ترکیه است. در واقع قیمت برق در بخش کشاورزی ایران ده ها بار ارزان تر از بقیه دنیاست. مفهوم این موضوع این است که ما با دست خود شرایطی را فراهم کرده ایم که صاحبان چاه ها هر چه می توانند از ذخایر آبی استفاده کنند. زیرا هزینه چندان بابت آن نمی پردازند. مطمئناً اگر یارانه های انرژی از بخش کشاورزی حذف شود و یا حداقل کمتر گردد، کشت بسیاری از محصولات توجیه اقتصادی ندارد و این همان کاری است که امروزه با درخواست و تمنا از کشاورزان درخواست می کنیم که بعضی از محصولات را نکارند!

علاوه بر یارانه های انرژی که ضربه های سنگینی به ذخایر آبی وارد کرده است، موضوع دیگر ارزش اقتصادی آب است. بر اساس ماده ای که در سال ۱۳۸۳ به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است، کشاورزان بابت برداشت از منابع آب زیرزمینی هیچ گونه هزینه ای نباید پرداخت کنند. اگرچه هدف طراحان اولیه این مصوبه کمک به کشاورزان بوده است، ولی در واقع این عمل موجب بی ارزش نمودن آب شده است. این چگونه قانونی است که کشاورزان حتی یک صدم قیمت کود و سمومی که در کشاورزی مصرف می کنند بابت آب های برداشت شده از سفره ها نمی پردازند؟! **۳- مسائل قانونی**

پس از آنکه از سال ۱۳۳۰ با پیشرفت تکنولوژی، حفر چاه های عمیق گسترش یافت، بتدریج سطح آب سفره های منابع آب زیرزمینی شروع به پایین رفتن کرد و در تعدادی از دشت ها آبدهی قنوت کاهش یافت، تا سرانجام در سال ۱۳۴۷ قانون آب و نحوه ملی شدن آن به تصویب مجلس شورای ملی رسید؛ این قانون با وجود اشکالات متعددی که داشت جامع ترین متن تدوین شده در مورد منابع آب تا آن زمان بود. بر اساس این قانون، در

نمکی سرقت نماید عمل بسیار قبیح و زشتی مرتکب شده است و مستحق مجازات است و مردم هم نسبت به این کار واکنش منفی نشان می دهند. اما اگر فردی چاه غیرمجازی حفر کند که ارزش آن به میلیاردها ریال برسد، هیچ حساسیتی را بر نمی انگیزد و حتی مالک چاه از درآمد آن می تواند به مکه و کربلا و نجف برود و خیرات و نذورات نماید!! هنوز که هنوز است تکلیف مالکیت منابع ارزشمند آب زیرزمینی از دیدگاه مذهبی به خوبی مشخص نیست. کم نیستند علما و مراجع مذهبی که اعتقاد داشته و دارند که اگر کسی در ملک خویش چاهی حفر کند، صاحب آن چاه است و می تواند از آن به هر میزان که می خواهد استفاده کند و چنین است که هم اکنون بیش از ۳۰۰ هزار حلقه چاه غیرمجاز در کشور داریم و هیچ یک از مالکان آنها کوچکترین احساس گناهی نمی کنند. نگاه عمومی جامعه نیز نسبت به آنها منفی نیست و علاوه بر آن اکثریت قریب به اتفاق مالکان چاه های مجاز نیز عدول از میزان پروانه صادره را غیراخلاقی ندانسته و حرمتی برای آن قائل نیستند. براسستی چگونه است که سرقت یک پفک نمکی مذموم و ناپسند است، ولی نابودی میلیون ها متر مکعب از آب های زیرزمینی که سرنوشت آینده جامعه ما را به شدت در معرض خطر قرار داده هیچ حرمتی ندارد. نتیجه چنین باورهایی است که مردم ما بی محابا از منابع آب استفاده می کنند و با وجود اینکه ما در کشور بسیار کم آبی هستیم از پرمصرف کننده ترین کشورهای دنیا محسوب می شویم. آیا غیر از این است که حفر چاه های غیرمجاز با روش های محیرالعقول از جمله حفر چاه در آشپزخانه منزل!! و یا مایه گذاشتن از خانواده معظم شهدا نتیجه عدم باور عمومی به قباح و حرمت چنین کاری است؟

۲- مسائل اقتصادی

از زمانی که نفت بر سر سفره مردم ایران آمد! اگرچه خیرات زیادی داشته، اما گرفتاری های بزرگی را نیز با خود آورده است، یکی از این گرفتاری ها یارانه های انرژی است که به بخش کشاورزی

ایده اولیه طرح تعادل بخشی از حدود ۱۰ سال پیش در وزارت نیرو مطرح شد. این طرح از زمانی که وضعیت منابع آب زیرزمینی پس از سال ها هشدار کارشناسان و صاحب نظران به نقطه بحرانی خود رسید با هدف مقابله با بحران و ایجاد توازن بین منابع و مصارف آب مطرح گردید. اگرچه این طرح در طول سال های گذشته با فراز و فرودهای زیادی روبرو بوده ولی در حال حاضر مهمترین برنامه وزارت نیرو در بخش آب است. اهدافی که مسئولین این بخش برای این طرح در نظر گرفته اند خیلی بلند پروازانه است. به عنوان مثال می خواهند پس از ۲۰ سال سطح آب دشت های بحرانی کشور که در طول چند دهه اخیر به شدت افت کرده احیا نموده و برای رسیدن به چنین هدفی ۱۵ راهکار را در نظر گرفته اند و امیدوارند با اجرای آن جلوی بحران را گرفته و وضعیت سفره های آب زیرزمینی را به حالت اولیه برگردانند. کاری که تقریباً محال و امکان ناپذیر است. به نظر می رسد آنچه که در طرح تعادل بخشی به آن پرداخته نشده ریشه یابی دقیق علت های بروز بحران است.

مهمترین نکته ای که در مورد این بحران باید گفت این است که ریشه های اصلی مشکل را باید در مناسبات فرهنگی- اقتصادی و اجتماعی جست و وزارت نیرو به تنهایی نه باعث بوجود آمدن این مشکل بوده و نه به تنهایی قادر به حل آن است و این همان نکته کلیدی است که متأسفانه در طرح مذکور نادیده گرفته شده است. در این مقاله مختصر سعی شده تا حدودی به ریشه یابی علت های اصلی این بحران پرداخته شود.

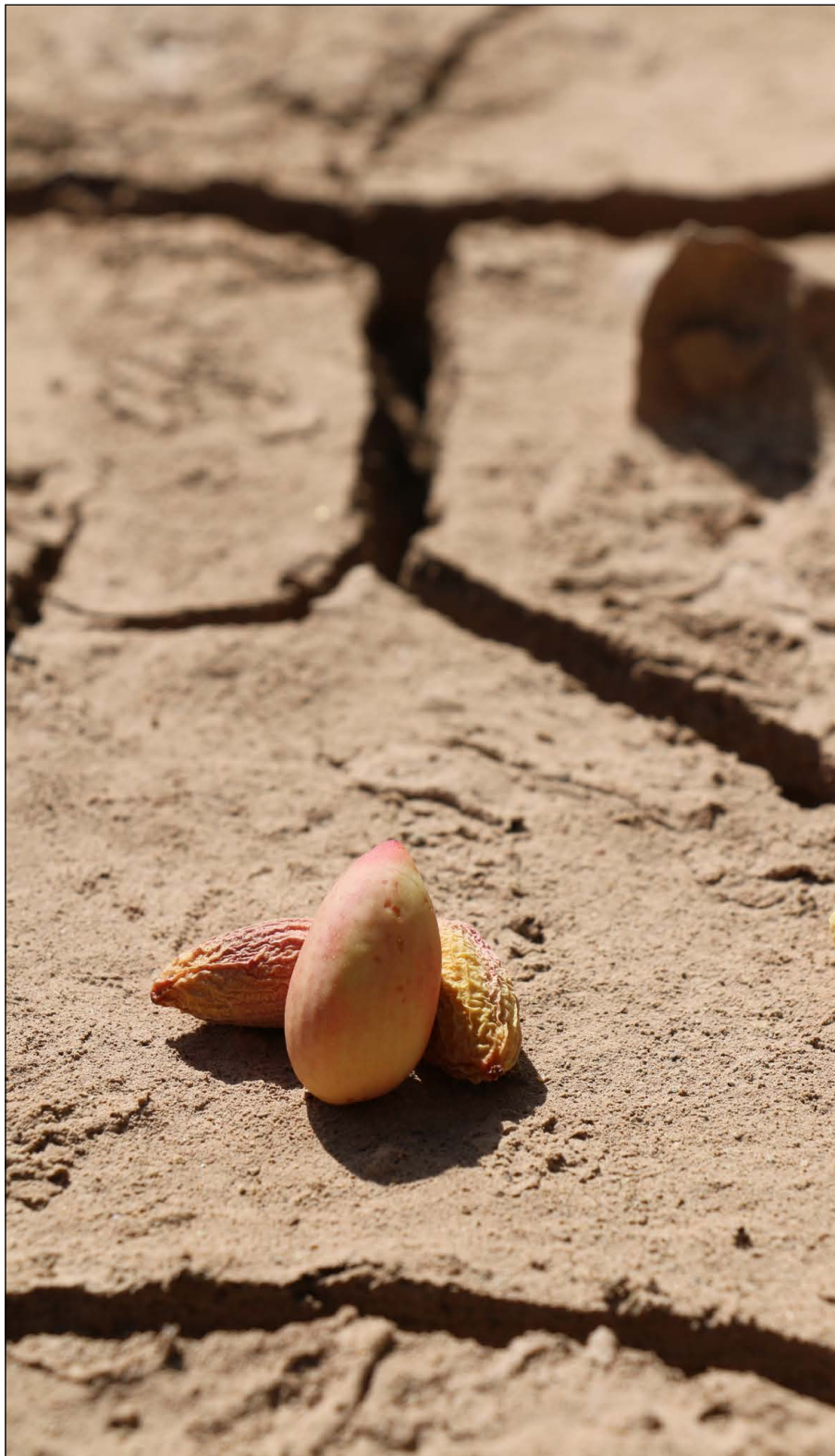
۱- مسائل اعتقادی و مذهبی :

باورهای عمومی جامعه نسبت به هر موضوعی در نهادینه کردن آن بیشترین تأثیر را دارد. با کمال تأسف، دیدگاه عمومی جامعه نسبت به ذخایر ارزشمند آبی به گونه ای است که دخل و تصرف در آن هیچ حساسیتی را بر نمی انگیزد. شاید ذکر مثالی بتواند گویای این مطلب باشد. در جامعه ما و به حق اگر فردی از یک فروشگاه مواد غذایی یک عدد پفک

تشکیل بازار آب واقعی و دادن اختیار به مصرف کنندگان در مورد چگونگی مصرف آب در حد مجاز تعیین شده.
۶- حذف تدریجی کلیه یارانه های انرژی.
۷- تعیین حق النظاره بر روی آب مصرفی با توجه به ارزش آن در بازار محلی به منظور اجرای مدیریت منابع آب در همان منطقه.

نظارت نماید.
۳- تعیین میزان مصرف مجاز در هر دشت با کمک دولت و مصرف کنندگان پس از انجام کار کارشناسی.
۴- تعهد مصرف کنندگان به رعایت میزان مصرف مجاز در هر منطقه و نظارت آن توسط نهادهای نظارتی دولتی و مردمی.
۵- حذف کلیه قوانین دست و پاگیر برای

تا چه رسد به کشاورز یکلابای ساکن قلعه گنج و زهکلوته که حیات و ممانتش وابسته به همین چاه هاست.
حال برگردیم به طرح تعادل بخشی. آیا پروژه هایی که در طرح مذکور در نظر گرفته شده می تواند با ریشه های اصلی بحران آب مقابله کند؟ به نظر می رسد در این طرح بیش از آنکه علت ها مورد بررسی و موشکافی قرار گیرند به معلول ها توجه شده است؛ در حالی که همه شرایط جهت وجود چاه های غیرمجاز و برداشت های غیرمجاز مهیا است، چگونه می توان با پروژه هایی از جمله آگاهی رسانی، ساماندهی دستگاه های حفاری، نصب کنتور حجمی و مواردی از این قبیل به مقابله با این بحران عظیم برخواند؟! وقتی چنین سفره ای گسترده است کدامیک از مالکین چاه های غیرمجاز که بعضی از چاه هایشان ده ها میلیارد ریال ارزش دارد دست از آن بر می دارند؟! آیا اطلاع رسانی ما تأثیری در آنها خواهد داشت؟ آیا نصب کنتورهای حجمی در حالی که نیمی از چاه ها غیرمجاز می باشند ثمری دارد؟ مثل این است که بخواهیم یک بیماری صعب العلاج را با چند قرص مسکن درمان کنیم. اگرچه اینکار موقتاً ممکن است درد را کاهش دهد، ولی درمان نخواهد کرد.
برای مبارزه با بحران آب به یک عزم ملی در سطح کل جامعه و به عبارتی دیگر به یک جراحی عمیق در بدنه مدیریت منابع آب احتیاج داریم. مشارکت آحاد مختلف جامعه از جمله کلیه ذینفعان، کارشناسان، مسئولین سیاسی، علما و مراجع مذهبی برای رسیدن به یک تفاهم ملی زیربنای هرگونه تصمیم گیری است.
در پایان مواردی از قبیل آنچه در پی می آید شاید بتواند به عنوان بعضی از موارد پیشنهادی جهت رسیدن به یک تصمیم مشترک در گفتگوهای ملی مدنظر قرار گیرد. مواردی که البته ناقص است و احتیاج به تکمیل و اصلاح دارد.
۱- تعیین تکلیف چاه های غیرمجاز و برداشت بدون مجوز از منابع آب از نظر شرعی و عرفی و نهادینه کردن این موضوع در سطح جامعه.
۲- اصلاح قوانین آب به طوری که مدیریت مصرف به عهده مصرف کنندگان باشد و دولت صرفاً به عنوان ناظر عالی بر چگونگی تولید و مصرف

نسل جدید لوله های آبیاری قطره ای زیر سطحی

RPC THE NEW GENERATION OF SUBSURFACE DRIP IRRIGATION PIPES

WWW.BENIZTAJHIZ.COM

TEL: 021 22468083-5

FAX: 021 22468086

RPC Series

دارای استاندارد ISO 9261

دارای مکانیزم آنتی سیفون (جهت عدم مکش گل ولای به داخل لوله)

دارای مکانیزم خودشویندگی، مقاوم در برابر گرفتگی

آبدهی ثابت در دامنه فشار کاری ۵/۵ تا ۵ بار (دارای مکانیزم تنظیم کننده فشار)

آبدهی اسمی قطره چکان ها ۱، ۲، ۳ و ۴ لیتر در ساعت

دارای چهار خروجی در هر قطره چکان

فواصل قطره چکان ها از ۲۰ تا ۲۰۰ سانتی متر

حداقل فیلتراسیون مورد نیاز ۱۰۵ میکرون - ۱۴۰ مش

قطر داخلی لوله ۷۵/۱۳ میلیمتر

ضخامت جداره از ۹۰۰ تا ۱۲۰۰ میکرون

مقاومت در برابر پرتو فرابنفش

شرکت بنیز تجهیز

نماینده انحصاری سانستریم در ایران

Lork Diba Pistachio

لُرک دِبا

فرآوری صادرات پسته جلال آباد

دارای بزرگترین ترمینال پسته و مجهزترین
واحد فرآوری و بسته بندی پسته در منطقه

کرمان - سیرجان - یک کیلومتر بعد از نجف شهر - ترمینال
ضبط پسته جلال آباد ۷ - ۰۳۴۴۲۲۵۱۱۹۴ - ۰۹۱۳۳۴۵۱۳۹۹

شرکت صنایع ممتازان Momtazan Ind. Co.

شرکت صنایع ممتازان کرمان اولین ابداع کننده سیستم پیوسته فرآوری محصول پسته به روش تمام اتوماتیک و کاملاً بهداشتی با بیش از ۲۸ سال سابقه و تجربه ترمینال های فرآوری زیر را عرضه می نماید.

- ترمینال های پوست گیری، پاک سازی و جداسازی
- ترمینال های خشک کن پیوسته پسته
- ترمینال های برشته کن پسته
- ترمینال های خندان کن پسته (MO)
- ترمینال های مغز کن پسته

تلفن: ۳۲۷۵۲۵۰۰ (۰۳۴) فاکس: ۳۲۷۵۲۵۰۷ (۰۳۴)
تلفن: ۸۸۶۱۱۸۷۰ (۰۲۱) فاکس: ۸۸۶۱۱۸۶۹ (۰۲۱)

آدرس کارخانه: کرمان، کیلومتر پنج جاده زنگی آباد
دفتر تهران: بزرگراه همت، خیابان شیراز جنوبی،
نبش خیابان شهید علیخانی پلاک ۱۲

QUASAR 90

MAXTER 60 SN

شرکت دیزل موتور باختر

نماینده انحصاری فروش و خدمات پس از فروش محصولات گلدونی ایتالیا

تلفن: ۶۶۳۴۳۱۲۳-۶۶۳۴۳۱۲۷ نمابر: ۶۶۳۴۳۸۱۷ www.dieselmotorbakhtar.com

تنها ارائه دهنده خدمات پسته و مغز پاک
بدون مشکل افلاتو کسین
با تضمین قبولی تست مکرر افلاتو کسین

ارائه انواع خدمات پسته خشک و مغز
به باغداران، صادر کنندگان و تجار

کارگاه رباط کریم، شهرک صنعتی نصیر آباد / کارگاه کرمان، جاده تهران
شماره بخش بازاریابی و فروش: ۰۳۴-۳۲۶۱۲۸۴۰

